

Tizenöt éve magasra emeltük a vörös lobogót!

Méltóan, valódi ünnepi hangulatban zajlott le december 18-án, szombaton a Munkáspárt újjászervezésének tizenötödik évfordulója ünnepsége. A budapesti Angyalföldi József Attila Művelődési Központban tartott rendezvényen jelen voltak az elnökség, a Központi Bizottság tagjai, a megyék és a fővárosi kerületek elnökei, a párt szervezetek küldöttei szerte az országból, a Nótagozat és a Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetség számos aktivistája, A Szabadság szerzői gárdája, az Ezredvég folyóirat szerkesztői.

Az ünnepet megtisztelték jelenlétükkel a Kínai Népköztársaság, a Vietnami Szocialista Köztársaság, a KNDK nagykövete, a Kubai Köztársaság képviselői, a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség vezetői. Az évfordulós ünnepségre érkezett Szlovákia Kommunista Pártjának küldöttsége Jozef Ševc elnök vezetésével.

Az ünnepelőket, a párt alapító tagjait irodalmi-zenés műsor köszöntötte, amelyet Baranyi Ferenc, József Attila-díjas költő szerkesztett.

Thürmer Gyula ünnepi beszédében hangsúlyozta: „Tizenöt éve válaszúthoz érkezünk. Kerestük az utakat, de egyet biztosan tudunk: a tőkés rend nem a mi világunk, a rendszerváltókkal nincs és nem is lehet közös az utunk. Felemeltük a vörös zászlót, magasra emeltük, és ígérjük ma: soha senkinek nem adjuk oda.” Külön köszöntötte a párt alapító tagjait bátorságukért és előrelátásukért.

A tizenöt éves pártot köszöntötte felszólalásában Jozef Ševc, majd felszólalt Szőke János, a Gyulai Húskombinát munkatársa, a Központi Bizottság tagja, Csikány Józsefné, a Nótagozat elnöke, valamint Székely Péter, a Baloldali Front elnöke.

A rendezvény kitüntetés ünnepséggel zárult. Thürmer Gyula nyújtotta át a Munkáspárt Aranyjelméjét a kiemelkedő és áldozatos munkát végzőknek.

A születésnapi ünnepség az Internacionálé hangjaival fejeződött be. A művelődési központ aulájában pedig pezsgővel koccintottak a résztvevők a kitüntetettek egészségére, a Munkáspárt jövőjére. A rendezvényen az ünneplők megtekintették a párt XV. újjáalakuló kongresszusáról készült felvételt, illetve a Munkáspárt tizenöt éves küzdelmét felelevenítő fotó-összeállítást is.

„Köszönet
a párt
alapítóinak
bátorságukért,
előrelátásukért!”

THÜRMER GYULA beszéde a jubileumi ünnepségen

Kedves Elvtársak!
Tisztelt külföldi
vendégeink!
Barátaim!

Tizenöt évvel ezelőtt válaszúthoz érkezünk. A tőkés rendszerrel meggyűlöltünk vagy a munkással? A rendszerváltók mellé állunk vagy ellenük megyünk? Felesküszünk az új istenekre vagy ragaszkodunk meggyőződésünkhöz, hitünkhöz?

Életünk legnagyobb és legnehezebb döntését hoztuk meg. Mi, mindannyian, idősebbek is, fiatalabbak is. Nem volt könnyű idősebb elvtársainknak sem.

(Folytatás a 4. oldalon)

Népszavazások tündöklése és bukása

Magyarországon a rendszerváltozás óta már hat kérdésben került sor népszavazásra. Ezek a referendumok azonban vagy eredménytelenül zárultak, vagy – a kezdeményezések eredeti céljával ellentétes módon – hatalmi érdekek eszközévé, szennvedéyes pártpolitikai viták tárgyává váltak.

Az Országgyűlésben már az 1989. évi alkotmányjogi cikkekkel lerakták a parlamentarizmus – már abban az időben is elavult – válfájának alapjait, amely a nép részvételét a döntéshozatalban eleve szűkre szabja. Bár alkotmányunkban az áll, hogy a választópolgárok a népfelől elvől eredő jogait közvetve, országgyűlési képviselők útján, illetve közvetlenül, népszavazás keretében gyakorolhatják, a dokumentum mindezek dacára a hatalmon lévők érdekeit szolgálja. A törvényhozásba például (lásd négy, majd öt százalékos küszöb) csak a nagyobb – s nem melleleg – jól meg támogatott anyagi háttérrel bíró pártok juthatnak be. Ennél is fontosabb, hogy a közvetlen néphatalom – vagyis a népszavazás mint olyan – nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségek, valamint a Tisztelt Ház költségvetésének felülbírálatára nem terjedhet ki. Pedig éppen ebben van a lényeg: egyál-

talán nem mellékes, milyen kiadásokra, milyen mértékben futja a költségvetési támogatásból. Szintén alapvető, hogy az adott ország mely külpolitikai orientáció mellett dönt, milyen magatartást tanúsít nemzetközi konfliktusok esetén, ahogyan az is fontos, hogy az állam vezetői mely hatalmakal milyen egyezményt írnak alá. Gondoljunk csak arra, hogy Orbán Viktor szintén a kórházak privatizációja ellen kam-

pányolt, ugyanakkor fenntartások nélkül támogatta az uniós alkotmányt, amely a tagállamokat a korlátlan szabad verseny biztosítására hívja fel. Az mindenre tény, hogy a hatalmat bebetonozó üzleti-politikai körök hosszú távon is biztosították azt, hogy a nagypolitika boszorkánykonyhájába arra illetekkel „plebejus elemek” lehetőleg ne nyerjenek betekintést. Ezt gyakran úgy érték el, hogy a közvélemény manipulálásával vagy egyéb módon, például a szavazás kiírásának hűzása-halasztása révén saját érdekeiknek megfelelően lejáratták a népi kezdeményezést vagy pedig gyakorta a politikába be-

leunt tömegek szavazástól távolmaradását (is) kihasználva visszajára fordították azt.

Így lett precedens értékű többek között az 1989 novemberében megtartott négy igenes szavazás, majd nyolc hónappal később az államfő megválasztásának mikéntjéről rendezett referendum: az előbbi esetében a szavazásra jogosultak alig 58, az utóbbinál ennél is jóval kevesebb: 13 százaléka járult urnákhoz. A négy igenes kezdeményezés kiírására a már több mint egy éve felfokozott anti-kommunista légkörben került sor, s az SZDSZ által indított népszavazás a pártvagon elszámoltatásáról, az MSZMP munkahelyről való kivonulásáról és arról döntött, hogy a köztársasági elnök választására az új országgyűlési választásokat követően kerüljön-e sor.

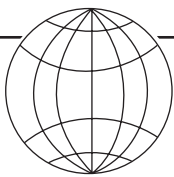
Miután viszonylag kevés szavazó döntött (42 százalékuk nem nyilvánított véleményt!), az ott lévők „igen”-jeivel megteremtődtek a feltételek a szocializmus gazdasági és katonai bázisának széteséséhez, a tőkés modell alapjainak lerakásához.

(Folytatás a 3. oldalon)

**Olvasóinknak
jó egészséget és egy
boldogabb, örömtelibe
új évet kívánunk!**
**Köszönjük biztató
leveleiket és
a karácsonyi
jókívánásokat!**

A Szabadság szerkesztősége

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

December 15. Foglalkoztatás, gazdasági helyzet és az EU polgárainak biztonsága –

ezt a három területet emelte ki öt évre szóló programjából Barroso, az Európai Bizottság elnöke az Európai Parlamentben. „A terrorizmus a globalizáció csúf arca. Biztonságosabb utakra, biztonságosabb kontinensre van szükségünk” – hangsúlyozta.

Durao Barroso

December 16. Az Európai Bizottság jóváhagyása után az Európai Parlament is megszavazta a török csatlakozási tárgyalások megkezdését. A strasbourgi testület egyúttal leszavazta a különleges partnerségre vonatkozó német és francia indítványt. Az EU állam- és kormányfői döntésének értelmében 2005 októberében megkezdődhetnek Törökországgal a csatlakozási tárgyalások – kemény feltételek mellett.

December 17. A január 9-ei választások közeledtével szaporodnak a véres merényletek Irak több városában. Egyre gyakoribbak a nemzeti villongások is. Megfigyelők polgárháborútól, a többségi síiták, a kisebbségi szunniták és a kurdok egymás ellen fordulásától tartanak.

December 18. A kormányon lévő, de az elnökválasztást elvesztő Szociáldemokrata Párt helyett az ellenzéki liberális-demokrata szövetség alakít új kormányt az RMDSZ, miután az új államfő, Basecu e párt társelnökét, Tariceanut bírta meg kormányalakítással. A parlamenti többség kialakításához szükséges másik kisebb tömörülés, a Román Humanista Párt még nem mondta ki a végső szót.

December 19. Alkotmányos válság fenyeget Boszniaiban, mert a kormány szerb képviselői sorra megválnak tisztségüktől. A politikusok tiltakozását az váltotta ki, hogy a nemzetközi közösség újabb szankciókat vezetett be a szerb köztársaság ellen a hágai Nemzetközi Törvényszékkel való együttműködés hiánya miatt.

December 20. Megállapodott az amerikai kormány az úgynevezett aranyvonal ügyében kártérítésért perelő magyar holokausztúlélők ügyeivel. A peren kívüli egyezség részleteit csak február közepén hozzák nyilvánosságra. Az aranyvonalat az amerikai hadsereg 1945 májusában Ausztriában foglalta le, s az akkor 50–120 millió dollárt érő rakományok jórészt nyoma veszett. A most születő megegyezéssel az USA először kártalanítana holokausztúlélőket.

December 21. Az utolsó pillanatban veszélybe került az izraeli kormány megalakításának lehetősége. A Likud reménybeli koalíciós partnerének, a Munkapártnak a vezetőjét (miután az ragaszkodik e poszthoz) miniszterelnök-helyettesessé nevezte ki, ám a knesszet törvényei csak egy embernek engednek a tisztség betöltését, s jelenleg Ehud Olmer, a Likud képviselője Ariel Saron miniszterelnök helyettese.

A királynő és a sátán

A „Guardian” brit lap közlése szerint a jövőben a sátánista egyházhoz tartozó katonáknak is joga van a brit haditengerészet keretei között szolgálni, és hite rituáléjával távozni az árnyékvilágból. A precedenst Chris Crammer technikus teremtette, aki a sátánista egyház híve és tiltakozott azon diszkrimináció ellen, hogy a keresztény egyház napi ceremóniáin kell részt vennie. Mivel az anglikán egyház feje a királynő, és a tengerészet is királyi haderő, a koronás fő kétszeresen is érintett a kínos ügyben. (Anglikán egyházi körökben már sutogják: „hogy engedhetette ezt meg a felség?”)

A döntés egyfelől kétségtelesen logikus és tiszteletre méltó. Crammernek reggelente nem

kell anglikán imát mormolnia. Ezzel a diszkrimináció eltűnt. Nagyjából. Ugyanis anglikán pap van a hajókon, sátánista pap nincs, tehát a hátrányos helyzet fele megmaradt. Ha pedig sátánja magához szólítja szegény Crammert a pokolba, akkor nincs ott a papja, aki a hite szerinti módon rendezné meg az utolsó fejesugrást. Mi van akkor, ha sátánja a szakszerűtlen rituálé miatt nem fogadja be magához? Talán menjen a mennyországba?

Vannak más gondok is. Mi van akkor, ha még néhány tucat vallás hívője követeli, hogy az ő papja is legyen ott a hajón? Kidobják a fegyverzet egy részét, hogy legyen helyük?

P. L.

Kiélezett választások Romániában

November 28-án tartották a parlamenti választásokat és az elnökválasztás első fordulóját a szomszédos Romániában. A két állva maradt elnökjelölt, a szociáldemokrata Adrian Nastase miniszterelnök és a jobbközép irányzatú Traian Basecu bukaresti főpolgármester döntőjére pedig december 12-én került sor.

A parlamenti választások enyhe kormánypárti fölénytel végződtek. A szociáldemokrata PSD és szövetségese, a Humanista Párt (PUR) összesen 132 mandátumot szerzett. Az ellenzéki Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a Demokrata Párt (PD) által létrehozott választási szövetség (Alianta D. A.) képviselőinek a száma pedig 112. A nacionalista Nagy-Román Párt (PRM) 48, az RMDSZ 22, a különböző nemzeti kisebbségek pedig 18 hellyel rendelkeznek a törvényhozásban. *Megfelelő szövetségek nélkül egyik oldalnak sincs meg a 332 tagú parlamentben az abszolút többséghez szükséges 167 szavazata.* Az elnökjelöltek küzdelmében Nastase a voksok 41, Basecu pedig 34 százalékát kapta november 28-án.

A két forduló között már megkezdődtek a kormányalakítási tárgyalások, és az RMDSZ megfélemlítő személyi és politikai garanciák fejében késznek mutatkozott egy PSD-PUR kabinetben való részvételre. A versenytől kiesett Markó Béla az elnökválasztás második fordulóján Nastase támogatására szólította fel választóit, míg a Nagy-Román Párt hívei inkább Basecu oldalán álltak.

A párizsi Le Monde a második forduló előestéjén azt írta, hogy „elsősorban a vidéki lakosság, az idősebb generáció és az alacsony iskolai végzettségűek által támogatott Nastase

az első menetben már elérte szavazóbázisának határát”. A francia újság szerint a fiatalok és a városi polgárság között népszerű „Basecunak azonban még jelentős tartalékai vannak”. Az ellenzéki Liberális Párt kilátásba helyezte egy egységes, 16 százalékos adókulcs bevezetését is. Az Iliescu elnökhöz közel álló, „az ország első vadászának” nevezett 54 éves Nastase személyét a kormánypárti propaganda az ország NATO- és EU-csatlakozásával kapcsolta össze. A sikerhez azonban nem volt elegendő az sem, hogy az EU soros holland elnöksége december 9-én – a román kormány kérésére – gyorsan lezárta az ország csatlakozásával kapcsolatos, régóta húzódó tárgyalásokat.

Sokak meglepetésére a második fordulóban (55 százalékos részvétel mellett) a voksok 51,2 százalékával az 53 éves Basecu, egykori hajóskapitány győzött, míg Nastase csak 48,7 százalékot kapott. A választók a kormánypárt a stabilitás folytatását hirdető politikája vagy a román kereskedelmi flotta kiürítésével és mafiózással vádolt Basecu korrupcióellenes jelszavai között választhattak. *A párizsi l'Humanité szerint az eredmények azt mutatják, hogy a román társadalom kettészakadt.*

Romániában is hatott az „ukrán effektus”. Basecu az

Traian Basecu

Adrian Nastase

első fordulót követően azonnal választási csalással vádolta ellenfeleit. Jucsenkóék kijevi példáját követve az Alianta hívei narancssárga zászlókkal és léggömbökkel vonultak fel Bukarestben. A honfitársai által csak „Popeynek” nevezett Basecu győzelme azt jelenti, hogy a kommunista utódpártnak tartott PSD kiszorulhat a hatalomból, mert az új elnök saját emberét, a liberális *Popecu Tariceanut* akarja a kormányalakítással megbízni. Az RMDSZ valamint a 19 mandátummal rendelkező Humanista Párt már megkezdte az „elszakadást” a szociáldemokratáktól, és tárgyalásokat folytatnak egy új koalíció lehetőségéről az Alianta vezetőivel. Basecu csapata számíthat a Nagy-Román Párt egyes képviselőinek a támogatására is. A kisebb pártok láthatólag igyekeznek a számukra legrosszabbat, a parlamenti választások megismétlését elkerülni. A PSD éléről valószínűleg távozik a magyar szocialistákkal kölcsönösen jó kapcsolatokat ápoló Nastase, és a párt régi-új első embere vala-

mint szenátusi frakciójának vezetője a 74 éves *Ion Iliescu* volt államfő lehet.

A populista stílustól sem mentes Basecu azt mondta, hogy „a hivatalos propaganda szerint az ország európai integrációja kitűnő megoldást jelent a románok összes problémájára”. „Jelenleg a lakosság mintegy kilencven százaléka az EU-hoz való csatlakozást támogatja, de amikor rájönnek arra, hogy ez mennyibe kerül Romániának, az országot az euroskepticizmus hulláma fogja elönteni”. A brüsszeli döntéshozók azt állítják, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása valamint a korrupció elleni harc kérdésében Bukarest messze elmarad az európai normáktól.

A kormány összetétele és végleges programja az elkövetkező napok alkudozásai során fog eldőlni. A bizonytalan parlamenti többség miatt azonban könnyen megtörténhet, hogy az új román kabinet a következő négy évet nem tudja kihúzni, és az államfő kénytelen lesz előre hozott választásokat kiírni.

Gábor Tamás

Növekvő kínai jelenlét Afrikában

A dél-afrikai Fokvárosban, a közelmúltban rendezett nemzetközi olaj- és gázkonferencián elhangzott, hogy jelenleg az afrikai országok exportjának a 13 százaléka irányul az ázsiai kontinens különböző államaiba. A tanácskozára a legtöbb résztvevő Kínából érkezett.

A Kínai-Afrikai Üzleti Tanács októberben, Pekingben tartott alakuló ülésén az előadók megállapították, hogy a kétoldalú kereskedelmi forgalom tavaly elérte a 18 milliárd dollárt, ami kilencszerese az 1999. évi árucserének. Gazdasági szakértők azt állítják, hogy a forgalom két éven belül elérheti a 30 milliárd dollárt. A távol-keleti ország fekete kontinensen való beruházásainak a volumene egyelőre jelentősen elmarad az angol és az amerikai cégek befektetéseitől, de a Világbank előjelzése szerint öt év múlva Peking lesz a harmadik legnagyobb beruházó Afrikában.

Kína elsősorban energiaforrásszükségletét akarja hosszú távon biztosítani, és a gazdasági érdekek mellett gyakran háttérbe szorulnak a politikai szempontok. A kínaiak és az indiaiak foglalták el például az eltávozott amerikai helyét az ENSZ-szankciókkal sújtott Szudánban. A China National Oil Corporation vállalatnak negyven százalékos részesedése van az afrikai ország olajiparában, és a kínai munkások tizenegy hónap alatt egy 1600 km hosszú olajvezetéket építettek. A távol-keleti ország márciusban kétféle milliárd dolláros hitelmegállapodást kötött Angolával is, amelynek napi tízezer hordó olaj szállítása az ellentétele.

A gazdasági és a politikai kapcsolatok erősítése céljából pekingi politikusok tavaly látogatást tettek olyan kölabban gazdag országokban, mint Nigéria és Gabon. A londoni *The Eco-*

nomist azt írta, hogy a kínai vállalatok az utóbbi két évben százmillió dollár értékben fektettek be a zambiai *részfel dolgozó-iparba*. Forgalmi adatok azt mutatják, hogy Kína öt év alatt megkétszerezte dél-afrikai importját. Barterüzlet keretében a kínai vállalatok 200 millió dollár értékben szállítottak vadászgépeket Zimbabweba, és a közelmúltban megnyitott Peking-Harare közvetlen légiúttal sok turista érkezik az afrikai országba.

Kínának jelenleg negyven afrikai országgal van kereskedelmi kapcsolata. A Huawei nevű telekommunikációs vállalat egy novemberben aláírt négyszázmillió dolláros üzlet keretében mobiltelefon-hálózatot épít ki Kenyában, Zimbabweban és Nigériában. Kínai szakemberek vízierőművet építenek Zambiában, amelynek költsége eléri a hatszázmillió dollárt. Jelentősek Dél-Afrikában valamint Botswanaiban megvalósuló szálloda-, út- és más infrastruktúrális projektek is. Textilipari vállalatok ruházati termékeket gyártanak egyes üzemekben, amelyek után nem kell importvámot fizetni az Egyesült Államokban.

A kínaiakat nem terheli a gyarmati múlt öröksége, és életmódjuk sem sokban különbözik a lakosság többségétől, ezért szívesen fogadják őket az afrikai államokban. Az olcsó elektronikai cikkek dömpingje azonban egyes országokban komoly konkurenciát jelent a helyi termelőknek.

G. T.

Vallás és politika

Egyházi személyek nem híresek arról, hogy értik a humort, különösen akkor, ha róluk szól. Akad néha kivétel. Rowan Atkinson, a nemzetközileg Mr. Bean néven ismert komikus kacajra fakasztóan kifigurázta az átvitt értelemben (is) hamis hangú papokat és a szövegüket. A saját számításuk szerint egymillió hívőt tömörítő Evangélikus Szövetség egyik vezetője költői hangulatában kijelentette: nem ért egyet azzal, amit Atkinson mond a keresztényekről, de csatába menne azért, hogy Atkinsonnak joga legyen őt sértegetni.

Azon persze lehet vitatkozni, hogy a paródiát kell-e sértésnek minősíteni, de a megnyilatkozás egyébként nem ellenszenves. A vallást és a hitet szatirikusan bemutató művész és a vallás képviselőjének viszonylagos egyetértése annak kapcsán jött létre, hogy a kormány egy olyan törvény elfogadására készül, amely szigorúan büntetné a gyűlöletkeltést, többek között vallási alapon. Atkinson némi joggal attól tart, hogy a túlkapasokra hajlamos bürokrácia a kabarészámokat is cenzurálná. Az anglikán egyház lehetségesnek tartja, hogy a változás nem javítaná, hanem megmérgezné a valóság közötti viszonyt, az esetleges bünygyi nyomozások pedig növelnék a gyanakvást.

A „Brit Muzulmánok Tanácsa” támogatja az új törvényt, mert a brit szélsőjobb, a „Brit Nemzeti Párt”, miután betiltották és büntetik a faji uszítást, áttért a muzulmánok elleni uszításra. A jelenség nemzetközi. Mint minden országnak, Angliának is megvan a maga csöcseléke, és azokat egyrészt a „nemzeti” névvel és nacionalista alapállással kell táplálni. Másrészt oda kell dobni nekik egy koncot, a társadalom egy csoportját, a zsidókat vagy a cigányokat, a feketéket, a bevándorlókat vagy egy vallást, hogy legyen mi ellen vagy kik ellen ordítani, öklöt rázni és ha lehet, nekikesni a bunkókkal.

Pedig kell ilyen törvény, akár nálunk is, akkor is, ha nem értenek egyet vele olyan bírók, akik még soha nem láttak közelről egy törő-zúzó, őrgönggő tomeget.

Pesti Lajos

Népszavazások tündöklése és bukása

(Folytatás az 1. oldalról)

Miután pedig 1990 áprilisában demokrata fórumos és szabaddemokrata képviselők a hatalom kapujában megállapodtak arról, hogy a köztársasági elnököt ne a nép, hanem a parlament válassza, a szocialisták által felvetett júliusi referendum a nagy érdektelenség miatt – hogy tudniillik „azok már úgyis mindent eldöntöttek odafenn” – érvénytelenül végződött.

Hasonlóan zárultak a Munkáspárt által újjá indított referendumkísérletek is. A NATO-ellenes népszavazásra majd két évvel később, 1997 novemberében került sor, azt követően, hogy a párt 1995 őszére 180 ezer aláírást gyűjtött össze. A parlament azonban – élve törvényadta jogával – máskorra, olyan időpontra halasztotta a kiírást, amikor a diplomáciai tárgyalások már előrehaladott állapotban voltak, a közvéleményt pedig „megfelelő módon” befolyásolták. Így a kérdés novemberi napon a választók közel fele el sem ment szavazni, a megjelentek 85 százaléka viszont ebben a helyzetben a NATO-tagságra voksolt. Ezután már szinte egyenes út vezetett az uniós tagság felé: miután hazánk már régésré a nyugati világ mellett kötelezte el magát, a lakosság pedig úgy érezte, hogy nem lehet ura saját jövőjének, az EU-szavazástól is távol tartotta magát, csak a választók mintegy harmada vett részt. Ahogyan érdektelenség, a politikából való kiábrándultság, a tudatosan okozott információhiány döntötte el a decemberi kórházprivatizáció-ellenes referendum kimenetelét is, annak ellenére, hogy csaknem kétféle millió ember igennel voksolt. Ráadásul a népszavazásra árnyékot vetett az is, hogy az MSZP-SZDSZ koalícióval szintén szembenálló Fidesz vérszemet kapva kisajátította a Munkáspárt akcióját: előbb a nemzeti petícióba csempészte bele a kezdeményezést, majd az „igen” szavazatok érdekében kampányt indított. A helyzetet tovább bonyolította, hogy Orbán egyszerre pengetett balos, illetve az 1945 előtti időkre emlékeztető keresztény-nemzeti, nagy-magyaros hurokat (kettős állampolgárság lehetősége), zavart keltve ezzel nem is kevés szavazóban.

A legutóbbi kettős népszavazásnak az eddig is meglévő csalódottságon és kiábrándultságon túl egyéb, nem éppen pozitív következményei is lettek: új tartalmat kapott a magyar-magyar szembenállás.

A referendumok eddigi történetében többnyire az alacsony részvétel volt a meghatározó. Holott a siker érdekében érdemes lenne legalább ezeket a korlátozott lehetőségeket kihasználni, nem pedig felelőtlen politikuskokra bízni a lakosság egészét érintő döntéseket.

B. Deák András

Parkolópályán vár a Malév

Az 1946 márciusában alakult magyar-szovjet vegyes vállalat, a Maszovlet jogutódaként 1954. november 26-án jött létre a kizárólag hazai tulajdonú légitársaság, a Malév. Az átalakulás idején a géppark tíz darab 21 férőhelyes, kétmotoros Li-2 és öt kisebb kapacitású Po-2 típusú gépből állt. A Maszovlet illetve a Malév 1954-ben 18 vonalon mintegy 103 000 utast szállított, akik közül alig ötezen vették igénybe a külföldi járatokat. 1955. január elsejétől a Malév hatáskörébe került a polgári repülőterek fenntartásának a feladata is, ami 1973-ig, a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság (LRI) megalakulásáig tartozott a vállalathoz. A Maszovlet első külföldi járata az 1947-ben megnyitott prágai, a Malév első menetrendszerű nyugati járata pedig 1956 júniusában a bécsi volt.

A Malév a rendszerváltásig elsősorban szovjet gyártmányú gépeket üzemeltetett. 1957–69 között európai és belföldi vonalakon repült a 28-36 utast szállító, Csehszlovákiában és az NDK-ban is gyártott Il-14-es. Az első négy hajtóműves, turbólégcsavaros, 89-110 férőhelyes Il-18-as 1960-ban érkezett Ferihegyre. A menetrendszerű utasforgalomban 1974-ig használt típusal a magyar légitársaság számos új, köztük több afrikai és közel-keleti járatot nyitott. A vállalat történetében először – egy kormányzati út során – 1966. február 11-én egy Il-18-as lépte át az Egyenlítőt. A Malév első sugárhajtású gépe, a két hajtóműves 68-72 személyes Tu-134-es 1968 decemberében, a három hajtóműves, 148 férőhelyes Tu-154-es pedig 1973-ban szállt le először Budapesten. A magyar pilóták javaslatára alapján kialakított Tu-154 B-2 változat a hetvenes és nyolcvanas években a Malév „igáslova” volt. A Tu-134-es típus 1997 decemberében, a Tu-154-es pedig 2001 márciusában vonták ki véglegesen a Malév járműparkjából. Közel harminc év alatt összesen 18 darab Tu-154-es repült magyar színekben. Kevésbé ismert, hogy a Japánnal való turizmus élénkítésére a Malév 1991-ben több hónapig lízingelt egy Il-62M-est, amely

az első magyar felségjelű interkontinentális gép volt.

Repülőgépek vásárlása nemcsak szakmai és üzleti, hanem politikai kérdés is. A rendszerváltás megnyitotta az értékesítési nehézségekkel küszködő amerikai és európai repülőgépgyárak előtt a kelet-európai piacot. Az első, érkezésekor sem a legmodernebbnek számító Boeing 737-200-as 1988 novemberében csatlakozott a Malév-flottához. A „széles törzsű” Boeing 767-200-as bemutatkozása pedig 2003 februárjában történt, amelyet később még egy gép követett. A 2003. januárban megkezdett modernizációs program keretében folyamatosan érkeznek a középtávú Boeing 737, úgynevezett „Next Generation” családba tartozó gépek, amelyek a jövő évi elejére teljesen felváltják a gyár régebbi típusait. A Malév-flotta jelenleg 28 gépből áll: a Boeingekek mellett öt, korábban már lecserélésre javasolt Fokker-70-esből és négy, rövid távú járatokon közlekedő, kanadai gyártmányú Bombardier CRJ-200-asból.

Az eltelt ötven év alatt a Malév gépek másfél millió órát repültek és mintegy negyvenmillió utast szállítottak. A vállalat gazdasági tevékenysége valamint integrálódása a nemzetközi légi szövetségekhez azonban elmarad a forgalom növekedése és a technikai fej-

lesztés mögött. Az utóbbi években a Malév csak rendszeres tőkeinjekciókkal tudott talpon maradni, amit általában az aktuális politikai divatnak megfelelő fejcsérek is kísérték. A légitársaság tavalyi vesztesége 13,5 milliárd forint volt. Sándor László elnök-vezérigazgató sajtónyilatkozata szerint az idén „nullszaldós, plusz-mínusz néhány százmillió” eredmény várható. Sándor azt is hangsúlyozta, hogy csak megtakarításból nem lehet meggazdagodni, és át kell gondolni a jelenlegi vonalhálózat gazdaságosságát is. A légitársaság átlagos létszáma mintegy 3900 fő. A legnagyobb költséget, mintegy 129 milliárd forintot a flottabérlés és az üzemanyag vásárlása jelenti. A Malév az első háromnegyed évben kétféle millió utast szállított, ami 19 százalékkal több a múlt év hasonló időszakánál. Az év végére az utasforgalom a charterjáratokat is figyelembe véve megközelítheti a hárommilliót.

A kiélezett ársz verseny miatt az úgynevezett fapados légitársaságok komoly kihívást jelentenek a hazai légitársaságnak. Jelenleg kilenc fapados vállalat negyven európai várossal köti össze Budapestet. Az első háromnegyed évben közel 700 000 utas vette igénybe az olcsó járatokat.

Az ÁPV Rt. novemberben ered-

ménytelennek nyilvánította a Malév 36 milliárd forint adóssággal terhelt részvénytársaságára kiírt privatizációs pályázatot, amelyre mindössze egyetlen jelentkező, egy az Aeroflot orosz légitársasággal állítólag szövetkezett hazai konzorcium volt. A SkyTeam csoporthoz való közeledés érdekében a Malév 250 millió forintos beruházással áttért az Amadeus helyfoglalási rendszerre, de a társultagság 2004-ben remélt megszerzése már biztosan nem valósul meg. A kelet-európai légitársaságok közül a cseh CSA a SkyTeam, a lengyel LOT pedig a Star Alliance szövetség teljes jogú tagja.

A tavaly áttartalt hétmilliárdon kívül a kormány korábban további hárommilliárd forintos tőkejuttatást ígért, de az ÁPV Rt. szerint erre nincs szükség, hanem a vállalat alulértékelt vagyonlemeit kellene felértékelni. Pénz helyett csak tanácsot kapott a Malév. Várható, hogy az Állami Vagyonkezelő a közeljövőben újabb privatizációs pályázatot ír ki, amelynek feltételei az előzőnél „puhábbak”, az esetleges vevők számára kedvezőbbek lesznek. A kérés egyelőre nem tülekednek a Malévért, és a nemzeti érték jelentő légitársaság jövője továbbra is teljesen bizonytalan.

Bence Dániel

● Mikor gyermek voltam, azt tanították nekem, hogy ez a szeretet ünnepe. Mert lehet bármily kegyetlen is az élet, ilyenkor karácsony tájékán az emberek lelkét mindig betölti a melegség, a béke és a szeretet. Ám a világ azóta gyökeresen megváltozott. A nemes karácsonyi érzés immár szinte kiveszett a szívekből.

Az országban túl sok lett a szegény és túl nagy a nyomor. Miközben a rendszer, melynek ők a vesztesei lettek, rideg és érzéketlen.

Újfasiszta rasszizmus

Amikor a Nyugati pályaudvar jegyautomatájához érek, éppen egy összetűzésbe csöppenek bele. Egy jól megtermett férfi áll szemben egy hajléktalannal. A hajléktalan feleakkora, mint a nagy dühös ember, mégis peckesen kihúzza magát. Holott valószínű, ő is tudja, esélye sem lenne, ha a másik lezuhintana neki egyet. Pedig az nagyon dühös. Látszik rajta, hogy komoly betegségben szenved, ettől olyan ideges, és indulatos.

Jól ismerem ezt a kórt. Úgy hívják, hogy rasszizmus. És ennek is egy módosult, új válfaja, éspedig az, amelyik a nyomorgókkal szemben nyilvánul meg.

Ráadásul büszke ellenfele még kreol bőré is... kész! Ez már sok az úriembernek. Iszonyú dühös tehát, egész vörös a feje. Ebből bizony boksz lesz...!

Fel kell oldani valakinek ezt a feszültséget. Odamegyek tehát a hajléktalanhoz, és a kezébe nyomom maradék aprópénzemet...

És ezzel vége is az összetűzésnek. A nagydarab úriember elhallgat, elfordul és elmegy. Talán úgy gondolja, hogy két ellenfelet már nem vállal be. Pedig én nem szóltam hozzá, csak adakoztam – helyette is.

– Köszönöm tesókám! – mondja aztán a hajléktalan, akit mint később megtudom, Péternek, pontosabban Petinek hívnak. A vezetéknevét azonban nem árulja el.

– Mit csinálsz itt? – teszem föl a prózainak tűnő kérdést, ám ő a legnagyobb természetességgel válaszol:

– Hát, dolgozgatok egy kicsit. Meg segíték az embereken. Tudod, a legtöbbször talál valami el-

RIDEG KARÁCSONY

foglaltságot magának ebben a karácsony előtti forgatagban. Mindig akad némi kis melő. Ki a parkolóhelyeken irányítgatja a tolatást, a beállást, ki pedig a jegyautomatáknál ad felvilágosítást, hogy melyik jó, melyik nem. Cserébe övé némi visszajáró apró.

És mindenki elfogadja ezt az önkéntes segítséget? – kérdezem.

– Általában igen – bólint Peti. – ...Na persze azért nem mindenki, mint ahogy ez az iménti benga sem. Azon akadt ki a szerencsétlen, hogy hozzá mertem szólni. Pedig csak azt mondtam, ne használja a szélső automatát, mert az rossz.

És itt vége is a beszélgetésnek, mert Petinek sürgős dolga akad. Észreveszi ugyanis, hogy egy újabb áldozat készül bedobni több száz forintot a lopós automatába. És most szerencséje van. Az egyik százas (egy egész százas!) az ő markába vándorol.

Duna-parti tüzek

Az ember azt gondolná, hogy egy nyílt tábor-tűz az észak-pesti Duna-parton, bizony, romantikus dolog lehet. Persze az, csak hogy nyáron. Amikor lenn vannak a horgászok, a kajakosok és a kutyások. De ilyenkor télen, egy héttel karácsony előtt egyáltalán nem az. Hanem inkább nagyon is fázós dolog. Hisz hiába lobbog a tűz, hiába árad belőle a forróság, a szél attól még fúj, és apró szemekben pilinkél a hó.

A jól megrakott máglya körül most éppen három ülnek. Két férfi és egy nő. Arcbőrük cserzett, vöröses árnyalatú. Látszik rajtuk, hogy régóta élnek a szabadban. Negyedik társuk odébb, a vastag gyökerek alatt megbúvó apró kis sátor tejjéről tördeli a jeget. Káromkodik. Szídjá az időt, a jóistent, a kormányt.

– Nem ez az első telünk a szabadban – mondja András, akit még odaátról, a Rómairól ismernek. Többször mentem el mellettük a kutyáimmal, ők már akkor is a parton laktak. De el kellett

jönniük, mert a rendőrök kiverték őket onnan. Csövesek nem illenek az elegáns Rómaira.

Úgyhogy most itt laknak. És ez rosszabb, mert az uralkodó nyugati szél nem a védett budaira, hanem egyenesen a pesti oldalra szokott lecsapni. És akkor nincs tűz, csak vacogás.

– Kér teát? – kérdi András felesége.

Hálásan bólintok. Fázom én is, mert a tűz mellett elfúj a szél. De mikor látom, hogy az asszony a folyóban öblíti ki a lábost, már nem is fázom annyira. Hisz hiába tölt bele utána szénsavmentes ásványvizet, és hiába forralja föl, némi tisztítatlan dunai víz csak ott marad az alján.

Mégsem iszom teát. Inkább tovább kérdezősködöm.

– Miért nem mennek be ilyenkor télen a hajléktalanszállóra?

– Viccel? – csóválja fejét András. – A börtönbe? De hát úgyse vesznek föl minket oda, mert kevés a hely. És ha bekerülnénk is, akkor sem lehetnénk együtt az asszonnyal. Na és mit csinálnék a kutyámmal? Adjam be a sintértelepre? Azt már nem!

– No meg dolgozni sem tudánk eljáráni – veszi át a szót az asszony. – Hisz kilépőt kell írtni a portán. És ha nem tetszik a fizimiskád, egyszerűen nem engednek ki!...

Elgondolkodom. Talán furcsának tűnik, de ezek az emberek a munkáról beszéltek. Holott általában a nézet, hogy a hajléktalanok nem csinálnak semmit. „Menjen el dolgozni! Ne kéregessen!” – szokták mondogatni a jólszituált nyárspolgárok.

De hát ők, akik itt a tűz körül ülnek, nem igazán szoktak kéregetni. Andrásnak bejelentett munkahelye van – innen jár be minden nap, hajnalban. A többiek pedig „magánzók”, ahogyan hívják magukat. Kukáznak vagy hulladékot gyűjtöttek. El sem tudom képzelni, mondják nekem, hogy a kirándulók után az erdőben mi értéket össze lehet szedni! Visszaváltható sörös és üdítő üvegeket – még az elhajigált műanyag palackokat is pénzzé lehet tenni.

Dolgoznak tehát ők a maguk módján. Csak bejelentett lakásuk nincsen. Ezért lettek megvetett, mindenki által szabadon bántható, másodrendű állampolgárok. Nomádok.

És ahogy élnek a szürkületben a folyóparton, bizony látok még néhány táborítást arra fölfelé, Vác irányában. A kiteszített így készülnek a karácsonyra.

Elárverezett ház

De vajon, hogy kerül valaki az utcára? – Ez jár állandóan a fejemben. Minek kell megtörténnie ehhez?

Csak úgy kitesznek valakit a lakásából? Hihetetlennek tűnt ez számomra azelőtt. De mióta Szakács László Zoltánné, Vali kárváriáját megismertem, már biztosan tudom, hogy ez megtörténhet.

(Folytatás a 7. oldalon)

Tizenöt éve magasra emeltük

a vörös lobogót!

(Thürmer Gyula beszéde, folytatás az 1. oldalról)

Igaz, ők már sok mindent átéltek. '45-ben, a felszabadulás után, tudták, hogy hol a helyük. Nem ingadoztak '56-ban sem, az ellenforradalom idején. De akkor minden más volt. Akkor a Szovjetunió és a világszocializmus léte a győzelem ígérését hozta, s ez mindenkinek erőt, biztatást adott.

Tizenöt éve, '89 őszén elhagyatva és elárulva éreztük magunkat. A kádári párt egykori felkent vezetői cserbenhagyták a pártot, cserbenhagyták a népet. Nem kellett nekik. Mivé váltak ezek az urak? Az új rend szálláscsinálói, a multinacionális tőke leghűbb kiszolgálói!

Kérdeztük, hol a munkás, hol a dolgozó, aki nyertese volt a szocializmusnak? A dolgozó ember itt volt. Megzavarták ugyan a szocializmus utolsó éveit, a búza közé keveredett sok pelyva. Kádár János búcsúztatására még százezrevel jött el a dolgozó ember, de többre már nem vállalkozott. Lassan-lassan beletörődött sorába, a tőkés rendbe, s aki tudott, alkalmazkodott az újhoz.

Magunk voltunk. A kínai szocialista reform híre eljutott hozzánk is, de túl messze volt. A gorbacsovi Szovjetunióban viszont a Nagy Október fényei ekkorra már kialudtak. A vörös zászló, a forradalmi munkásság lobogója a földre hullott. Egyedül maradtunk, magunknak kellett döntenünk.

És mi döntöttünk: tizenöt esztendeje, december 17-én felemeltük a vörös lobogót. Felemeltük és magasra emeltük. És követték bennünket. A tatabányai bányász tudta, hogy ez az ő zászlaja. A melósnak csak a melós segíthet, ezért itt a helye. A csepeli BM-alkalmazott, aki egykor fegyverrel védte a Csepel Műveket, tudta: nem mehet azokkal, akik most pénzzel szerzik meg azt, amit egykor erővel sem tudtak. Az anyalföldi nyugdíjas rendőr tudta, hogy a rendszerváltók a nép hatalmára emelnek kezét, ezért a zászlónk alatt a helye. A túrkevei tsz-elnök tudta, hogy azt verik szét, amit ő alkotott, a világhírű magyar mezőgazdaságot.

Jöttünk ezrével és ezrével, ki munkástudatból, ki marxista képzettséggel, ki neveltetéssel, ki hite alapján. Kerestük az utakat, de egyet biztosan tudtunk: a tőkés rend nem a mi világunk, a rendszerváltókkal nincs és nem is lehet közös utunk. Fel-

emeltük a vörös zászlót, magasra emeltük, és ígérjük ma: soha senkinek nem adjuk oda.

Nem lettünk sem milliomosok, sem milliárdosok, de boldogabbak vagyunk, mint bárki az első száz leggazdagabb magyar közül. Mi reggel bátran nézhetünk a tükörbe. Mi nem rettegünk az átvilágító bíráktól, a leleplező újságíróktól. Mi vállaljuk a múltunkat. Nem kínozzuk lelkiismeret-furdalás. Mi azt tesszük, amit mondunk, és azt mondjuk, amit gondolunk. Nem kell eltűntetni a gyermekeink elől sem múltunkat, sem jelenünket. A kollektív becsületesség, a közösség tisztessége ad nekünk erőt a harcban és megbecsülést az emberek között.

A nehezebb utat választottuk. Vállaltuk, hogy szembe-úszunk az árral. Vállaltuk, hogy sokáig nem leszünk népszerűek. Vállaltuk, hogy belátható ideig senki sem akar velünk szövetséget kötni. Vállaltuk azt is, hogy a barátaink egyik napról a másikra otthagynak bennünket, kiközösítenek, mint a leprásokat.

De végigmentünk az úton, és erre büszkék lehetünk. Közös

sikerünk, hogy túléltek. Túléltek közösen és külön-külön. Túléltek a salgótarjáni ütközetet, túléltek a debreceni csatát, túléltek a jászberényi megaláztatást, túléltek mindent. Mindenki eltűnik körülöttünk, a szocdemektől a kiscgazdáig, de mi vagyunk és dolgozunk. Ez siker!

Sikerünk az is, hogy megtaláltuk helyünket. A Munkáspárt az emberekben nem a múlt pártja többé, nem nosztalgia-párt. A mi értékünket mai közös harcunk adja, harcunk a privatizáció ellen, harcunk a NATO-csatlakozás ellen, harcunk a tőkés rend ellen.

Megváltozott a világ körülöttünk. Ahol tegnap leköptek, ma szeretettel fogadnak. Ahonnan elzavarták a Munkáspártot, ma visszahívják. Ma emelt fővel lehet kommunistának lenni.

Székely Péter beszédéből:

„A pártnak már megalakulása óta mindig volt ifjúsági szervezete. Elsőként az MSZMP Ifjúsági Tagozata, később a Marxista Ifjúsági Szövetség, majd öt évvel ezelőtt, 1999-ben megalakultunk mi is, a Baloldali Front – Munkás Ifjúsági Szövetség, hangsúlyozottan a Munkáspárt ifjúsági szervezeteként. Idén, az ötödik születésnapunkon változtattuk meg a nevünket, Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetségre.”

Kikérjük magunknak, amikor a fideszesek Gyurcsányt és Hillert lekommunizálták! Nem uraim! A kommunista mi vagyunk!

A rendszerváltó tőkésosztályok soha sem tudták megbocsátani, hogy élünk és időről időre megzavarjuk játékukat.

A kitüntetésben részesültek a színpadon

Dénes János ezért követelte egykor üvöltve a parlamentben, hogy tiltsák be a Munkáspártot. Kuncze Gábor, Lendvai Ildikó ezért beszél rólunk leplezetlen gyűlölettel.

A párt születésnapján sem nyugszanak politikai ellenfeleink. Támadják a Munkáspártot. Eddig a szocialista múltat akarták elvenni tőlünk. De mi nem hagytuk. A szocializmus értékeit, Kádár János nevét és életművét visszük magunkkal, és tovább adjuk gyermekeinknek.

Közös emlékezés néma felállással elhunyt párttagjainkra

Ellenfeleink most az eltelt tizenöt évet támadják, közösen megélt történelmünket akarják elvenni. Jól tudják ők, hogy a mi pártunk ereje, legitimitása az elmúlt tizenöt év közös harcában van. Jól tudják ők, hogy a hitevesztett sereg halála van ítéltve, a hitevesztett pártra a pusztulás vár. Mi büszkék vagyunk erre a másfél évtizedre, és nem engedjük elvenni senkinek, sem a párton kívül, sem a párton belül.

Követtünk el hibákat az elmúlt tizenöt évben? Igen, követtünk el hibákat. De ezek a hibák az élő párt, a cselekvő párt hibái. Mi éltünk, dolgoztunk, mások meg ártottak, keresztbe tettek, ahol csak tudtak. Követtünk el hibákat, de a NATO-csatlakozás ellen mi mentünk ki az utcára, mi küzdöttünk a népszavazásért.

Követtünk el hibákat, de a kórház-népszavazáson közel kétmillió ember mellettünk szavazott.

Követtünk el hibákat, de élt a párt. Ne engedjük elfelejteni a falusi estét, a vidékjárást, a kerületi látogatásokat, az autós felvonulást, a nőnapokat, a május elsejéket, a pedagógus fórumokat, a gyerektáborokat.

Igen, hibáztunk, hogy túl sokáig túrtuk a „fogjuk meg és vi-

vállaltak, azok, akik szolgálták közös ügyünket, tisztességgel, alázattal. Ők vannak többségben, mi vagyunk többségben. S amíg így van, nincs mitől tartani. A jövőben azokra építjük a pártot, aki hisz a Munkáspárt politikájában, aki kész dolgozni, kész harcolni, és kész áldozatot vállalni érte.

Igen, követtünk el más hibát is! Túl sokáig, vérszesen sokáig hittük, hogy egy az utunk az MSZP-vel. Túl sokáig hitegettük önmagunkat, hogy csak a vezetésük rossz, a tagjaik jók. Nem akartuk észrevenni, hogy nemcsak a munkást nem tudjuk így megvédeni, de önmagunkat sem.

De nem mindig hibáztunk! Életünkben egyszer, egyetlen egyszer, 1998-ban megalkuvás nélkül végigvittük az MSZP-t bíráló politikánkat. Nem támogattuk a választásokon az MSZP-t, sem az első, sem a második fordulóban. És győztünk: a tizenöt év legjobb választási eredményét értük el.

2002 tavaszán, mondjunk meg őszintén, megalkudtunk, a vezetés is, a tagság is. Már nem rajongtunk ugyan az MSZP-ért, de azt mondtuk: az MSZP a kisebbik rossz. Támogattuk az MSZP-t, támogattuk és veszítettünk. A tizenöt év legrossz-

szabb eredményét értük el. Ennek a kollektív rossz döntésnek isszuk ma a levét, és viseljük el minden terhét és minden pusztító következményét.

A 20. Kongresszuson helyrehoztuk tévedésünket. Az eredmény sem maradt el. A párt magára talált, sikerre vittük a kórház-népszavazást. Az utóbbi hónapokban éppen erről az útról akarnak letéríteni bennünket. Ebbe a játékba nem megyünk bele, nem szétzilálni akarjuk a pártot, hanem erősíteni.

Közös történelmi tettünk, hogy önálló marxista, kommunista Munkáspártot teremtettünk. 1989-ben nem mentünk a szocialistákkal. Nem bonyultunk ma sem, amikor az MSZP politikája még inkább a multinacionális tőke és a magyar nagytőke érdekeit képviseli.

Mára megszilárdult a tőkés rendszer. Az emberek azonban már ébrednek, már töprengenek. Számunkra a jövőben is egy út létezik: harcolni a munkásért, a dolgozó emberért, a szocializmusért.

Magyar nemzeti párt vagyunk. Itt, a magyar valóságban születettünk. A magyar nemzet érdekeit védjük a nemzetek eltipró globalizációval szemben. A magyar ipart, a magyar mezőgazdaságot védjük a multinacionális vállalatokkal szemben. A magyar hagyományokat, a magyar szellem érték-

Csikány Józsefné beszédéből:

„Férjeink után mi, nők is a politika aktív részesei lettünk és tevékenyen részt veszünk a Munkáspárt akcióiban. Ugyanakkor odafigyelünk az elesettekre, a rászorulóakra: ruhákat gyűjtünk a szegényeknek, gyerekeket üdültetünk.”

gyétek” szemléletet. Túl sokáig túrtuk, hogy lehet valaki párttag anélkül, hogy dolgozna és tagdíjat fizetne. Túl sokáig könyörögtünk, hogy a párt egysége miatt maradjanak.

Az elmúlt tizenöt év igazi hősei a párt egyszerű tagjai. Azok, akik vállalták a kockázatot a munkahelyükön, akik lemondtak a szabadidejükről, akik nem egyszerűen tagdíjat fizettek, de anyagi áldozatot is

keik óvjuk az amerikanizált világgal szemben. A nemzeti értékek iránti elkötelezettségünk erőnk egyik forrása a jövőben is.

Tizenöt éve hitet tettünk amellett, hogy demokratikus, fegyelmzett pártot hozunk létre. Tizenöt esztendő múltán újra hitet teszünk: nem adjuk fel a párt kipróbált szervezési elve-

Szóke János
beszédéből:

„Joggal vetődnek fel bennem, a munkásemberben a kérdések:

Mit jelent ma Magyarországon kommunizmus lenni? Mit jelent ma Magyarországon a Munkáspárt tagjának lenni? Mit jelent ma Magyarországon szervezett munkásnak lenni?

A kérdésekre a felelet számomra egyértelmű. Harcot és harcot!

Egységes harcot a Munkáspártban! Kiállást, kommunista fegyelmet a Munkáspártban! Szívós, kitartó munkát céljaink eléréséért!”

A Munkáspárt elnöksége ARANYJELVÉNY kitüntetésben részesítette az alábbi elvtársakat:

BOGSCH TIBORNÉ, a párt Borsod megyei irodájának vezetője;
BOTTA MELINDA;
CSIKÁNY JÓZSEFNÉ, a Munkáspárt Nőtagozatának elnöke;
CS. NAGY LÁSZLÓ alapítótag, vezető aktivista Pest megyéből;
ESPÁR ISTVÁN, a Fejér megyei elnökség alelnöke;
FARKAS FERENC, a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke, a Munkáspárt XI. kerületi elnöke;
ILLÉS IMRE, Veszprém megyei elnök;

KISS JÁNOS, a Központi Bizottság Békés megyei tagja;
RUDAS ISTVÁNNÉ, az Ezredvég aktivistája;
SIPŐCZ SÁNDOR, Győr-Moson-Sopron megye elnöke;
Ifj. SZILÁGYI IMRE, a Baloldali Fronttól;
TÓTH ANDRÁS, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye alelnöke;
TÓTH ISTVÁN, Komárom-Esztergom megye elnöke;
VARGA ANTALNÉ, Budapest XIV. kerületi alapító tag, alelnök.

A megyei, a fővárosi szervezetek javaslatára a központi ünnepségen vették át kitüntetésüket:

Békés megyéből:

PAPP LAJOS díszoklevél;
Hajdú-Bihar megyéből:
KOVÁCS GYULÁNÉ Aranyjélmény;
Nógrád megyéből:
CSOHÁNY TIBOR Aranyjélmény;
Jász-Nagykun-Szolnok megyéből:
NAGY KÁLMÁNNÉ Aranyjélmény;

Budapest VI. kerületéből:

SZATMÁRI MIKLÓSNÉ Aranyjélmény;
Budapest VII. kerületéből:
SOLYMÁR VIKTOR Aranyjélmény;
A Munkáspárt budapesti elnöksége Aranyjélmény kitüntetésben részesítette az alábbiakat:
FÜRI NÁNDOR,
TABÁK SÁNDOR,
MAJDÁN PÁL.

it, a tőkés rend elleni harcunkban a fő erőnk pártunk eszmei és szervezeti szilárdsága, fegyelmzettisége.

Tizenöt éve a harcot vállaltuk, a szolidaritást és az összefogást a világ forradalmi erőivel.

A közös múlt és a remélt közös jövő barátokká tett bennün-

ket a szlovák kommunistákkal. Tanulunk tőlük, és sikereket kívánunk nekik.

Minden korábbinál magasabb szintre emeltük kapcsolatunkat a Kínai Kommunista Párttal. A kínai sajátosságú szocializmusban a marxizmus korszerű alkalmazását tiszteljük. Örülünk Kína sikereinek, és nem adjuk fel szolidaritásunkat.

Folytattuk elődeink nagyszemű hagyományát, és szívvel-lélekkel támogatjuk a szocializmust építő vietnami kommunistákat, Vietnam hős népet.

Magunkénak tekintjük a kubai forradalom eszméit, és velük vagyunk harcukban.

Megtettük azt, amire elődeink nem voltak képesek: a koreai nép, a koreai kommunisták mellé álltunk harcukban, és kitartunk ma is.

Az első perctől kezdve kiálltunk a szíriai nép, az arab ügy mellett, Vállaltuk és vállaljuk barátainkkal a szolidaritást, bárhol is próbáljanak az amerikai-izraeli politika hívei eltéríteni bennünket.

Barátaim!

Pártunk születésnapján engedjétek meg, hogy köszönetet mondjak a párt alapítóinak bátorságukért és előrelátásukért. Köszönöm minden tagunknak, hogy kitartottak. Köszönöm asszonyainknak és lányainknak, hogy forradalmár harcosként küzdenek velünk. Köszönöm a fiataloknak, hogy hozzánk jöttek, és velünk együtt viszik tovább a forradalom lángját.

Vallom azt, amire Karl Liebknecht, a lánglelkű német forradalmár tanított bennünket. Ő életét áldozta eszméinkért: „Akiket ma legyőztek, azok győzni fognak holnap. Lehet, hogy mi már nem élünk, amikor ez bekövetkezik – de élni fog programunk; és irányt fog mutatni a megváltott emberiség világának. Trotz alledem! Csak azért is!”

Boldog születésnapot, Munkáspárt! Éljen a párt!

*Éljen a magyar munkás!
Éljen a nemzetközi szolidaritás! Éljen a szocializmus!*

Baráti látogatáson az EBP elnöke

2004. december 19-én rövid munkalátogatást tett a Munkáspártnál Fausto Bertinotti, a Rifondazione Comunista (az Olasz Kommunista Újjáalakítás Pártja) főtitkára, az Európai Baloldali Párt (EBP) elnöke. Kíséretében voltak Gennaro Migliore, a Rifondazione külügyi osztályának vezetője, valamint Helmut Scholz, az EBD nemzetközi koordinátora. A delegációt a Munkáspárt részéről Thürmer Gyula elnök, Székely Péter, az Európai Baloldali Párt Végrehajtó Bizottságába delegált tag, Karacs Lajosné és Vajda János alelnökök és Kollát Pál, budapesti elnök fogadta.

A vendégeket Thürmer Gyula tájékoztatta a Munkáspárt tizenöt éves történelmi útjáról, jelenlegi helyzetéről. Kinyilvánította: a Munkáspárt mindig is fontosnak ítélte az európai pártok közötti intenzív tapasztalatcserét, együttműködést. A Munkáspárt támogatta az EBP létrejöttét azzal a reménnyel, hogy ez erősíti az együttmű-

ködést a közös európai problémák megoldásában.

Fausto Bertinotti elismeréssel szólt a Munkáspárt másfél évtizedes politikájáról, a december 5-ei népszavazási kezdeményezéséről, ami fontos része a neoliberalizmus elleni közös küzdelemnek. Elmondta, hogy a EBP legfontosabb politikai céljai lehetnek a neoliberalizmus politikáival szembeni ellenállás útjainak kialakítása, akciókat szervezni a háború, illetve az Európai Unió bővítése utáni új problémák és kihívások ellen.

Egyetértés volt abban, hogy az EBP működésében javítani kell az információcserét, a közös politikát és akciókat az új párt vezető testületeiben, az Elnökök Tanácsában és az egyes pártok által delegált tagokból álló Végrehajtó Bizottságban közösen kell kimunkálni. Ennek fontos állomása lesz az Európai Baloldali Párt 2005. január 8-9-én Berlinben sorra kerülő Végrehajtó Bizottsági ülése, illetve a 2005 októberi kongresszusa.

– Munkatársunktól

Győrben is ünnepeltek

A Munkáspárt Győr- és Környéke Szervezete december 16-án tartott taggyűlést, melynek két ünnepi témája volt. Az egyik a kórház-privatizációs népszavazás győri sikere, a másik a Munkáspárt fennállásának tizenötödik évfordulója.

Először Jakus László városi elnök köszöntötte az idősebb elvtársakat az Idősek Világnapja alkalmából, majd Sipőcz Sándor megyei elnök értékelte a népszavazás megyei és országos eredményét. Végre a párt-szervezet túljutott a felesleges, értelmetlen vitákon és együtt vitt véghez egy fontos feladatot; Győrben a népszavazás kórház-privatizációval kapcsolatos kérdése eredményes volt, hiszen a választópolgárok közel 27 százaléka igenel szavazott.

A taggyűlés második témája a Munkáspárt fennállásának tizenötödik évfordulója volt. Először egy szavazatot hallgathattak meg a jelenlévők Bérés István tolmá-

I. Sz.

Baloldali Front alakult Szegeden

A Munkáspárt Szeged városi szervezetének irodájában december közepén hat fiatalal találkoztam. Jó érzés volt együtt lenni velük, mert huszonvalahány évükkel felfrissítették a régi gárdát. Beszélgettünk, s halk, megfontolt szavaik nyomban szimpátiát és érdeklődést keltek.

Ezek a fiatalok megalakították a Baloldali Front szegedi tagozatát. A létrejött csoport tagjai közül korábban többen részt vettek a népszavazási akció során az aláírásgyűjtésben és a Munkáspárt röplapjainak utcai, közterületi terjesztésében. Nagyvári László, a Munkáspárt Csongrád megyei szervezetének elnöke tájékoztatta az alakuló ülésen résztvevő főiskolásokat, egyetemistákat, munkásfiatlokat a megyei szervezet működéséről, arról, hogy a párt akcióiban miként tudnának segíteni.

A jelenlévők beszélgetésük során a Front programjáról is elmondták elképzelésüket. Az volt a közös álláspontjuk, hogy egyelőre nem érdemes fejest

ugrani a mélyvízbe, vagyis mivel hétfő délutánonként a szegedi iroda mindig nyitva van, célszerű zenehallgatással, tea-főzéses összejövetelekkel kezdeni, aztán később lehetőség nyílik szélesíteni, bővíteni a működésük körét tartalmi elemekkel is. Az alapítók úgy döntöttek, hogy a létrejött tagozat vezetőségét a jövő év elején válasszák meg, s addig az ideiglenes vezetéssel megbízták Főrizs Sándort, aki nappali tagozaton első éves az egyetem bölcsészkarjának történelem szakán. Pesten járt gimnáziumba, Szegeden felvételizett, mert mint mondta, jó híre van a Tisza-parti város egyetemének.

– Mikor és hogyan ismer-

kedtél meg a Baloldali Fronttal? – kérdeztem tőle.

– Pesten az egyik gimnáziumban osztálytársam elvitt a Baloldali Front Haller utcai klubjába. Megismerkedtem az ottaniakkal és gondolkodásom megváltozott. Ez nagyon megtetszett nekem, elképzeléseimhez közel állt. A szüleim is baloldali gondolkodású emberek, sokat beszélgettünk már eddig is velük a Kádár-rendszerrel és a mostani helyzetről.

– Úgy éreztem, hogy a Munkáspárt az egyetlen párt, amely az egész lakossággal foglalkozik és kiáll a szegények mellett. Szeretném, hogy a fiatalabb korosztály ismerje meg a baloldali értékeket.

– Honnan toboroztok?

Ismeretségi körből, főiskoláról, egyetemről, ifjúsági klubokból és a munkásfiatalok köréből szerzünk új tagokat.

Tarnai

A nagy sikerű műsorban felléptek:

CSÁK JÓZSEF, a Magyar Állami Operaház művésze,
PAP JÁNOS színművész,
KASSAI FRANCISKA előadóművész,
LUKÁCSY KATALIN színművésznő,
BÉKÉS ATTILA mandolinművész,
HORVÁTH ERIKA zongoraművész.

Jozef Ševc, az ünnep alkalmából átnyújtotta Thürmer Gyulának a Szlovák KP zászlaját, s egy díszfokost is „a Parlament kapuinak ostromlásához”.

Bestseller (is) lehetett volna...

Ha rosszindulatú akarnék lenni, azt mondanám: maholnap alig emlékszik valaki a Medgyessy-kormányra, amiként nem a Tiszakormányra, a Wekerle-kormányra, a Bethlen-kormányra. A mindennapok emberében aligha hagy nyomot a neves „országglók” korszaka, hacsak nem kapcsolatos nemzetvesztő tragédiákkal, vagy éppen jeles sorsfordító törekvésekkel! Ámbár ez utóbbiból sem igen tudnék nevezetesebbet felsorolni...

Persze, hozott némi izgalmat a nyár végi „ézsák” – de talán kisebbet, mint azt a Duna-parti házban vélték –, amikor az uralkodó kormányrendet valamiféle szándék módosította. Meglehet, a felületes szemlélő előtt úgy tűnt, valaminek törtennie kell. De hónapok múltával meg lehet állapítani: az ígéretek ígéretek maradtak, a szegények tovább szegényedtek, a gazdagok tovább gazdagodtak. A meglévő munkahelyek változatlanul vesztélyben vannak, gyárak, üzemek, egymás után húzzák le a rolót.

Még csak szerkesztették, még csak nyomták, az érdeklődést azonban gerjesztette a kíváncsiság. A remény: talán jobb lesz. S ez ott van fehérenfeketén a készülő könyvben. Az elvakultak hitték: a változás nyomán sokkalta jobb lesz!

Ezután lassan véget ért a várakozás. Előbb néhány példány, aztán sokszoros tömegben került a kezekbe. Előbb a honatyáknak, a politikai elitnek adatott meg az – olvasás öröme! De néhány elemét már a kijelölt kormányfőtől lehetett hallani. De valahogy megfeledezett hajdani kollégájának, W. Churchillnek a mondásáról, amit tett az angoloknak a háború kezdetén: nem ígérhetek mást Nagy-Britanniának, csak vért, verejtéket és könnyet! Ma sokan vélik, ez lett volna a méltó utószó.

Az említett megjegyzésre méltó gondolat viszont az volt: ma Magyarország szabad, de igazságtalan ország. Mégis nem átalították azt a címet adni: Lendületben az ország! Nos, ez a lendület bizony egy kissé hervadtan indult. Az „örököl” bajok visszahúznak, nehezen lehet úrrá lenni rajtuk. S ez alig-

ha a szocializmus öröksége volt. Sokallta inkább a mostani másfél évtized.

Arról szólt ez az örökség, hogy szétszúrták a falvakban a megélhetés alapjait, hamis paraszti illúziókat kergetve, nagybirtokosok kezére játszottak értékes földeket, termelőeszközöket, az egyszerű gazda kapta a – kecskelegelőt. S ezen továbbra is virágzik a parlagfű, és ma hazánkban 1,5 hektáryi az átlagos birtok, több százezer tehetetlen idős ember, nincstelen kezén...

Tönkretették a virágzó magyar gyáripar, autóbuzgyártást, számítógépgyártást, szerzői joggyártást, háztartási gépek, televízió készítésének iparágát, a könnyűipar most van soron... Marad valóban az örökség: a félgymeneti állapot! Ez mind a rendszerváltók bűne, a lelkiükön szárad másfél millió munkahely felszámolása! S alig esik szó a „útszélre dobott” cigányságról, öngyilkos öregekről, hogy divatba jött a Turul madár, amelyek a híd tetején trónol... És a hajléktalanok százezer tábora tovább növekszik, lecsúszott egzisztenciákkal, a lakásmaffia szedi áldozatait – és az igazságszolgáltatás nem látszik ki a temérdek munkából...

Valóban bestseller lehetett volna a könyv, amelyben sokszor megjelenik az ország nyomorúsága, a munkanélküliség, a leszakadt régiók, és megannyi tennivaló. Csak hát valódi megoldásokat kellett volna azokhoz fűzni – s nem olyan ígéretekkel, amelyekkel már „tele van a padlás”.

Talán ezért nem lett bestseller ez a könyv!

Mártonfy Mihály

OLVASSA, TERJESSZE, TÁMOGASSA!

A Szabadság Alapítvány számlaszáma:

OTP 11705008-20441997

KARÁCSONY

Ha egy szám után két meghatározás található, az első a vízszintes.

MEGHATÁROZÁSOK. 1. Gazdag Erzs fenti című verséből idézünk; az első rész. 2. Dunántúli község, Mosaburg néven a pannonszláv fejedelemség fővárosa. **3.** Kis Olivér. **4.** Ráskai ...; kódexmásoló apáca volt. **5.** Római pénzegység. **6.** Nem tilos. **7.** Páratlanul ered! **8.** Szerb város. **9.** Páros igen! **10.** Slojme An...; A dibuk c. dráma írója. **11.** Komikus, Ganxta Zolee édesapja. **12.** Haszonbérbe vesz, népiesen. **13.** Cseh történelmi festő (Mikoláš, 1852–1913). **14.** Kukoricafehérje. **15.** Marx személyneve. **16.** Irodalomtörténész (Mihály). – **Az idézet második része. 17.** Énekli szócska. – Kis házikó. **18.** Vonal, sor, latinul. – titkon figyel. **19.** Órahang egyik fele. **20.** Csecsemő. – ... Seri Begawan; Brunei fővárosa. **21.** Turáni tó. **22.** Szintén ...; Svéd kamionmárka. **23.** Rock ... roll; könnyűzenei irányzat. **24.** Ugocsa ... coronat. **25.** Fideszes politikus (Já-

nos). **26.** Igen, oroszul. **27.** Ó, szláv nyelvekben. **28.** Pesztonka. **29.** Az emésztést segíti a szájban. **30.** Év, angolul (YEAR). **31.** ... Armada; egykori spanyol hajóhad. – Libahang. **32.** Az Atlanti-óceán északi vidékein honos vízimadár. **33.** Más néven, latinul. **34.** Sienkiewicz nyelve. **35.** A tanácskormány elnöke (Sándor, 1979–1947). **36.** ... mars! Lódujl! **37.** Támár második férje. **38.** Lesüllyedt és letarolt folyó völgyébe behatolt tenger csipkézett, öblös partja. **39.** Keresztül. **40.** Csőrös-fuvola. – Finn tó. **41.** Rákosi Mátyás szülővárosa a Vajdaságban. **42.** A szülők egyike, becézve. **43.** Az örmények szent hegye. **44.** Nem is fölél! **45.** ... hitvallás; alapvető evangélikus teológiai irat (Augsburg régi magyar nevével). **46.** A tizenhárom vértanú városa. – **Az idézet harmadik része. 47.** Harckocsi. **48.** Fűtőanyag. **49.** Belgium és Luxemburg gépkocsijele. **50.** Riadozni kezd! **51.** **Az idézet negyedik, befejező része. 52.** Szövevény, kötésre használatos szálakat készít. **53.** Fővárosi sportegyesület. **54.** Akadályoz, hátráltat. **55.** Direkt termő szőlőfajta. **56.** Üdvöz légy, lati-

nul. **57.** Felfelé mozgat. **58.** Louis d'...; Lajos-arany. **59.** ... nad Labem; cseh város. **60.** Kerti szerszám. **61.** Folyó Belaruszban, Litvánában és Oroszországban. **62.** ... right; rendben van. **63.** Kétszer három. **64.** Zambia és Kuba gépkocsijele. **65.** ... Troll; Heine szatirikus költeménye. – Angyalrang. **66.** Fortély. **67.** Atlaszkötésű, selyemszövet. – Némán lóg! **68.** Fél müge! **69.** Túlságos, eszperantóul (TROA). – Tönni kezd!

H. I.

A 49. lapszámunkban megjelent rejtély helyes megfejtése: *Tőke és fasiszmus jegyesei, minden külön értesítés helyett.*

Nyertesek: Pelikán Mihály (Kiskunhalas), Fazekas László (Budapest), Magó Ferenc (Kecskemét). Könyvnyereményeiket postán küldjük el.

E heti feladványunk helyes megfejtését 2005. január 4-ig lehet beküldeni a szerkesztőség címére (1082 Budapest, Baross u. 61.).

Betegség – kórterem – politika

Előjáróban csupán annyit, hogy szemmel láthatóan eddig mindössze hat napot töltöttem kórházban. Előtte legfeljebb beteglátogatóként fordultam meg eme intézményekben. December másodikán viszont egy szakrendelőben elvégzett rövid orvosi vizsgálat után az orvos azonnali mentős szállítást kért, kórházba utalt, hozzátéve, ha életben akarok maradni, még a lábujjaimat se merjem megmozdítani, nemhogy a lábamat. Mélyvénás trombózis. Na hiszen, szépen vagyunk, mi fog ebből kisülni?

Kora délután a dél-pesti Jahn Ferenc-kórházba a mentők úgy pakoltak be, mint a hímes tojást, s kezdődtek a vizsgálatok. Vérvétel, EKG után ultrahanggal topogatták jobb sorsra érdemes jobb lábamat. Hát ez bizony trombózis, állapította meg egy nagyon kedves orvosnő, aki arra kért, hogy panaszkodjak. Nem szoktam, mondom én nagy hetykén, de kiderült, hogy most ez kötelező. Hát akkor panaszkodjunk, és én megteszem. Nos, elég régóta fáj a lábam. Na látja, maga már elég régóta lábom hordja a trombózt, de szerencséje van, mert a véráramlás nem állt le a lábamban. De pár óra múlva olyan tüdőembóliát kapott volna, ahogy a nagy könyvben meg van írva. Nesze neked, hetykéség! Volt, nincs! Sőt, a hirtelen íjedtségtől a vérnyomásom is olyan magasra szökött, hogy egy egyszerű állampolgár agyvérzést is kaphatott volna. Agyvérzés és trombózis. Ennyire azért ne halmozzuk az élvezeteket.

Betolnak a kórteremre. Szállítóm megjegyzi, hogy ez a legjobb. Na, akkor lássuk! Nyolc ágy két sorban, én az ablak mellett landolok, parkra néző kilátással. Eddig jó. Körülnézek, mégis, kikkel hozott össze a véletlen. Közvetlen mellettem F. sötét szemüveggel, vad, de nem azért van itt, mert betelt a szemészeti osztály. Orbánca van és valamiért nagyon nehezen szedi a levegőt. Egygel arrább egy láthatóan magatehetetlen ember, D., aki mint később kiderült, olyan süket, hogy ágyút lehetne elsütönni a füle mellett, akkor sem rázkódna össze. Ezért aztán, ha hozzászólnak a nővérek, az olyan hangerővel történik, hogy azt hiszem, összedől a békétábor, és erre persze főként akkor kerül sor, amikor megpróbálok szundikálni. Ez lenne a legjobb szoba? Az ajtónál J. fekszik, egyidős velem, és első ránézésre olyan, mintha csatornából szedték volna ki, csontsovány, leírhatatlanul koszos és ennek megfelelően irgalmatlanul büdös is. A szoba oroszszáza-aga tehát biztosított. Erteliek három (!) nap, mire sikerül megfürdeni, és az egyik nővér megszabadítja vállig érő loboncos hajától, és emberformája lesz. Sőt, kiderül, érdeklődő, tájékozott ember, nem alkoholist, fél gyomra, felesége, leánya és háza van. Hogy juthatott ideig? Soha sem fogom megtudni, mert eljövetelem napján a tüdőgyulladás végzett velem.

Szemben velem Z., egy Balaton kör-

nyékéről ide szállított vállalkozó, nem túl veszélyes nyavalyával. Vele másnap sikerült úgy összevesznem, hogy a vérnyomásom mérő újfént aggasztó értéket mutatott, de erről majd később. Mellette egy térdtől frissen amputált beteg, M., aki azért van itt, mert a vércukorszintje úgy ingadozik, mint egy pattogó gumilabda. Alig múlt ötven éves, három infarktussal a háta mögött, ami nem kis teljesítmény. A sor végén R., egy Budapest melletti községből. Ugyanaz a baja, mint nekem, pedig nem dohányzott és nem iszik. 47 éves, boldog házasságban él, imád táncolni.

Aztán eljőve az este, megeszem „fejedelmi vacsorámat” – három szelet hájszalvényony párizsi –, a kenyeret a szobatársak adják össze, mert csak reggel adnak. Beszedek egy maroknyi gyógyszert – tíznél abbahagyom a számolást –, és átmegegyek alvókába. Illetve csak mennék, mert percekkel belül tornádó erejű horkolás rázza meg a falakat, melyet Z. produkál, de nem ám úgy egyszerűen, hanem sikkantásokkal, szinte lekötőzhető éteri hangokkal színsítve. Atyavilág, mi lesz itt éjszaka? Nagy nehezen elalszom, és éjfél körül saját gyomrom korgására ébredek, ami oly mértékű, hogy a szomszédom is hallja. Igaz, a nem látók hallása jóval érzékenyebb a látókénál, de azt már előre sejtem, hogy ha innen távozom, aligha kell majd fogyókúrás recepteket böngészennem.

Hajnali fél ötkor ébresztő – ez még a háborúban is később van –, mosdatás, pelenkacseré, van aki ebben alszik, és egy bübajos fiatal nővér megesket, hogy semmi szín alatt nem kelek fel. Mondom, értem, de tudom, hogy ezt az esküt én bizony nem fogom betartani, mert az ágytálat nem nekem találták ki. Aztán „szuri” a hasamba, újabb vérvétel és a gyógyszerhalmaz módszeres lenyelése. Majd kilenc órákor jön a reggeli, ami abban különbözik a „vacorától”, hogy egy mini vaj és három szelet – nagyon finom – kenyér is jár hozzá. Némi szellőztetés, az éjszaka felgyülemltet, a már említett oroszszázaaga enyhítésére, aztán kezdődik a nap.

„Ki kér újságot?” – kérdezi Z., a szoba egyetlen „járó” beteg, mire én egy Népszabadságot kérek, és a balhé ekkor kezdődik. „Mit? Ezt a rohadt, kommunista újságot én még a kezembe sem veszem” – kiáltja, és felajánl egy másik újságot, melyet én ugyan szoktam olvasni, nemegyszer enyhe hányinger kíséretében, de hát foglalko-

zásomhoz ennek az újságnak az olvasása is hozzátartozik. „Akkor ne hozz semmit” – mondom, de aztán mégiscsak hoz, és sötét undorral dobja le mellém. Arra gondolok, hogy ha megtudja, hogy A Szabadságnak írok, talán ott helyben felnevel. „Szóval te kommunista vagy?” – kérdezi, és csak úgy sístereg belőle a gyűlölet. S ami ezután következett, az maga volt a rémálom. Ki lettem oktatva szép rendszeren, demagóg jel-szavak özöne zúdult rám, mérhetetlen ostoba félgazságokkal tarkítva, miközben M. és R. helyeslően közbe-közbe rikkantott. Így aztán elérkeztünk oda, hogy a betegszoba tökéletes tükre lett a mai hazai állapotoknak, és az ágyakat elválasztó rész olyan mély árokká vált, amit józan, valódi és reális érvekkel betönni lehetetlen.

Végül csend lett és csak a szeme világát 17 éves korában egy háborús akna szilánkjaitól elvesztő 77 éves F. halk és megnyugtató hangját hallottam: „Ne igazodj fel magad, az ilyen emberekkel kár szoba állni, és sajnos, mi ezen itt nem segíthetünk.”

Nagy nehezen lehiggadtam, aztán megvettem a „valamit visz a víz” nevű levest, egy rizseshús jellegű eléggé ízletes „másodikat”, aztán lebuktam, mert kimentem a szobánkkal betönni lévő védebe, éppen akkor, amikor egyszerre két nővér is jött a folyosóra. Mit mondjak, nem dicsértek meg, sőt... De mindezt értem aggodóan, és ezt az aggodó odafigyelést egész ötletem alatt rendre tapasztaltam. Sem nekem, sem a többieknek egy rossz szava sem lehet az itt dolgozók hozzáállásához. Igaz, az osztályvezető főorvost ágyammal mindössze egyszer láttam, mikor megkérdezte, hogy vagyok. Mire mondtam: jól. És ebben maradtunk. A két osztályos orvos – mindkettő szőr származású – viszont sűrű látogatóm volt, és mindvégig éreztem, hogy jó kezekben vagyok. Egyikőjükkel a szobájában még jóízűt is beszélgettünk, családról, életéről és kicsit a politikáról is.

Most már otthon vagyok, összességében napi tíz tableta még egy darabig színesíti életemet, jobb lábam combközépig befáslizva, s tanulok kézen járni... **Vegeh Ádám**

S	2	3	4	5	C	6	7	8	9	Ő	10	11	12	L
		13					14				15			
16						17					18			
19					20			21		22			23	
	T			24				25					26	
				27			28					29	30	
31			32			33		34			35			
						36		37		38				39
		40		41				42		43		44		45
46						47		48		49				
50				51	52					53		54		55
56			57		58			59				60		
61	NY			62			63		64		65			
66						67		68		69				
S					A					D				K

RIDEG KARÁCSONY

(Folytatás a 3. oldalról)

December 8-án elárverezték az ő házát. Éspedig a számlatartozásai miatt. Ilyen egyszerűen és könnyen megy ez manapság.

– Nem fizeted a számlát? – mondják a hatalmasok. – Sebaj! Elvesszük a lakásod, a házad, minden értéked.

És ráadásul a valós tartozáson felül árvereztetik el, hiszen ott vannak a döbbenetesen magas, irreálisan megállapított kamatok. Plusz a büntetések és „egyéb kezelési költségek” néven bejegyzett sarcok.

Gyönyörű karácsonyi ajándék ez a Szakács családnak. A rendszer rideg ajándéka. Nagyon örül neki a három gyerek. A két kiskorú lány és a húsz éves fiú.

Vali kétségbe van esve. Amikor ismételen találkozik vele, nagy kék szeme könnyben úszik.

– Végem van – szipogja. – Mehetek a híd alá a gyermekeimmel. Hiába van bejelentett munkahelyem, hiába dolgozom tíz órát naponta, mégis tönkremegy körülöttem minden.

– Próbáltál fölvenni hitelt? – kérdezem. – Hogy kifizesd belőle a számlatartozásokat? Igaz, hogy az egyik lyukat foltoznád a másikkal, de legalább egyelőre nem árverezték volna el a házad.

– Próbáltam – mondja. – De a gyorskölcsön nem elég, nagyobb hitel pedig nem kaptam, mert még csak egy éves a cég, ahol dolgozom. Hiába van meg a kereseti kimutatásom is 80 ezer forintról. Már nem tudok mit tenni, végame van. És nem segít senki...

*

Hát hová jutott ez a világ? – gondolom szomorúan és felháborodva. – Hogy egy három gyermekes anyán már nem segít senki! Hisz mit tehet ő? Vali csak egy egyszerű asszony. Ideális prédája a fosztogatóknak, akik a törvényesség látszatát keltve mindent el akarnak venni a néptől.

És lelki szemeimmel már látom a Szakács családot a Duna-parton vagy a Nyugati téri aluljáróban. Ha ugyan a rendőrök nem zavarják el őket onnan. Megágyaznak maguknak a telefonkészülékek alatt. Próbálnak némileg pihenni. S alattól a metró bejáratánál álló hóféhér bajszú primás zenél nekik hegedűjével. Háttérben a bevásárlóközpont, a város legnagyobb karácsonyfájával. Csillag-villog minden. Hamisan, hidegen.

Fort András

Emlékezzünk!

Az ország keleti része felszabadult s már szorult a hurok Budapest körül, amikor a nyilas Számonkérő Szék újabb gyilkosságsorozatára készült. A katonai helyzet azonban arra kényszerítette a hungarista hóhérokat, hogy távolabb a fronttól, keletre szállítsák át a halálos ítéletre kiszemelt áldozatokat.

Így kerültek – többek között – Bajcsy-Zsilinszky Endre (58) kisgazdapárti képviselő, Pataky István (30), Pesti Barnabás (24) és Kreutz Róbert (21) ifjúkommunisták a hírhedt sopronkőhidai fegyházba.

Az úton az örök közül egyesek megkönyézték Bajcsyt, hogy megszöktetéséhez felajánlják segítségüket. A képviselő azonban visszautasította őket: „Ha kivégeznek, többet használók”.

Nemcsak halálos ítéleteket hoztak, de fent nevezettek sorsát előre megkomponálták. A megtorlás sürgős volt és precedens értékű.

1944. december 22-én került sor a formális bírósági tárgyalásra, a börtönnel szembeni iskola egyik tantermében. A procedúrát Dominich Vilmos hadbíró-örnagy (aki Kiss Jánosékat is a halálba

Karácsonyi áldozatok

mondom, érdemes volt...” A másik két fiatal hasonló nyugalommal és bátorsággal vállalta a fejére olvasott „bűnöket”. Megölni lehetett őket, de megtörni nem.

Bajcsy-Zsilinszky Endre is megvívta a maga harcát: „...nem én vagyok a hazaáruló, hanem Önök...”

1944. december 24-én reggel 8 órakor végrehajtották a halálos ítéletet: az ifjúkommunistákkal „kegyelemből” golyóval végeztek, míg Bajcsyval, az elittől elpártolt „megátalkodottal” kötéllel. Dominich sietett: „Nyugodtan akarom tölteni a karácsonyt.”

Hideg jelentés ment fel az illetékesekhez: „Hütlenség miatt (itt felsorolás) a hadbírósg halálra ítélte. Az ítélet nevezetteken 1944. december 24-én végrehajtott.”

Ezután Dominich győzelemittasan sietett övéhez, hogy meghitt családi körben fogyaszthassa el karácsonyi vacsoráját.

Hegedűs Sándor

Ünnep a magányos idősek klubjában

A meghívásnak eleget téve jó hangulatú, barátságos társaságba kerültem december 15-én Szegeden, az alsóvárosi Vám téren levő idősek klubjában. Dél körül érkeztem, amikor sokan jöttek-mentek, beszélgettek számos helyiségben, abban a nagyméretű szobában is, amelyben egy fenyőfa állt. Többen megkértek arra, ha van kedvem, segítsek a díszítésében. Elkezdtem aggatni a szaloncukrokat. Közben egy idős férfi odalépett hozzám, egyik kezében üditőtálas üveggel, a másikban borospalackkal, s kérdezte, hogy melyikből töltsön. Rámutattam, s egy-egy deci rizlinggel koccintottunk hármásban, mert odajött hozzánk Vassné Zsigmond Lídia klubvezető is.

– Mi a célja ennek az előrehozott ünnepségnek? – kérdeztem Lídiát, aki huszonöt éve idősgondozással foglalkozik, s azt megelőzően is mint szakértett ápolónő és egy szociális intézmény alkalmazottja ezen a területen dolgozott.

– Hagyományosan az év végi ünnepek előtt összegyűjünk a Vám téri klubban, amelynek negyvenöt tagja van, valamenynyien alsóvárosi szegények. Felvételük helyben történik, s egyetlen feltétel, hogy be tudjanak járni és legyen üres hely. Azok jönnek a klubba, akik magányosak, család nélkül élnek. Látja, hogy milyen sokan vannak. Semmiük sincs, kevés a pénzük, társ nélkül élnek. Összehívjuk őket évente többször is ünnepségre, mint év vége előtt. Szívesen jönnek, beszélgetnek, énekelnek, tréfálkoznak, nevetgélnek és vacsoráznak. Ha már a vacsoránál tartunk, jöjjen a konyhába, nézze meg a szakácsunk mester-munkáját.

Mentünk, s közben a klubvezetőtől megtudtam, hogy a szegedi önkormányzathoz tartozó Humán Szolgáltató Központ működteti, felügyeli mint gazdasági koordináló szerv a tizenegy idősek klubját, köztük a Vám tért is. Az épületet a szolgáltató központ az önkormányzattól bérlti. A fél nyolctól négy óráig nyitva tartó klubban a tagok sokrétű ellátást kapnak. Napi programjaikon ismeretterjesztő, kulturális, szórakoztató előadásokat hallgathatnak, az orvos tájékoztatókat tart, a diétás szakember étrendi tanácsokat ad. Egy zenész negyedévente műsorral kedveskedik azoknak, akik névnapjukat tartják és akik felköszöntik őket. A klub tagjai ingyenes színház- és fürdőjegyet kapnak. A Vám téri idősek klubjában naponta harmincötven ebédelnek, amiért nyugdíjuk arányában fizet-

nek maximum 347 forintot, de a kisnyugdíjasoknak, vagyis azoknak, akiknek 24 800 forintnál nem jut több, az ebéd ingyenes.

Megérkeztem a konyhába, ahol Urbán István javában szakácskodott.

– Mi lesz a vacsora? – A kérésnek megfelelően sült hurka, kolbász párolt káposztával és krumplipürével. Amíg sütöm, megtöröm a krumplit, hogy minden időre elkészüljön, mert a társaim mielőbb szeretnék falatozni. De vigyázok rá, hogy a hurka, kolbász föl ne repedjen, mert akkor csúnya, nem gusztusos. Van gyakorlatom hozzá.

– Honnan szerezte? – Sokáig szakácsként dolgoztam Szegeden. Aztán most hatvanhat évesen nyugdíjas vagyok. Szívesen sütök itt, mert szeretem, akikkel együtt vagyok, s a klub az otthonom.

– Ezt hogyan érti? – Megengedték, hogy itt lak-

jam. Árva gyerek voltam, albérletből albérletbe sodródtam, kevés fizetésemből lakásra sohasem tellett. Egyedül vagyok, nincs feleségem, gyerekeim, testvérem. Örülök, hogy itt az idősek klubjában otthont adtak. Ha küldenek, elmegyek a postára, a piacra, viszem az iratokat, a hivatalokba. December 24–25–26-án töltött káposztát, halászlét főzök magamnak. Aztán tévét nézek, s várom, hogy 27-e legyen, amikor újra benépesül a klub.

Közben az egyik szobában éneklés csendült. A Hattyasi iskola tanulói és pedagógusai érdekes, színvonalas műsoraikat, aztán a klub tagjai olvastak föl verseket, prózákat. A nagy taps nem fejeződött be, mert hozták tálakon az elkészült ételeket. Szedtünk magunknak, s ettünk. A mellettem ülő 80 éves Sinkó Józseffel falatozás közben beszélgettünk.

– Hol dolgozott korábban, s hogyan él most?

– A Malomipari Vállalat karbantartó üzemének műszaki vezetője voltam. A klubhoz közel egy magánházban lakom feleségemmel, aki itt ül mellettem. Tíz évvel ezelőtt agyvérzést kaptam, s azóta tartósan beteg, a lakásban nehezen tud járni, a segítségemmel nagy ritkán kimegyünk az utcára, s eljövünk ide a klubba, mint most is. Jó itt lenni a mai ünnepségen. Be-

szelgetünk, nevetgélünk és felidézünk a múltat. S hallgassa csak: az asztal másik végében énekelni kezdenek. Kapcsolódjunk be! Látja, ez egy igazi családi otthon! Szüleim is így csinálták. Ünnepek összegyűjtünk, beszélgettünk, nevetgélünk, vacsoráztunk, aztán énekelünk.

Az egyik könyvespolc melletti fotelban félrehúzódva ült Puzsai Györgyné Pirokska. Hívták az asztalhoz, evett pár falat hurkát, kolbászt, aztán visszament foteljébe. Újságot olvasott. Odamentem hozzá és megkérdeztem.

– Mi bántja, hogy így félrehúzódik?

– Nem is tudom – mondta sírva. – Fáj, hogy 76 éves létemre lehetetlennek tettek. Pedig én jót akartam, segítettem a lányomat. De a vejem szinte kitért onnan, ami az enyém volt. Mert a lányomnak ajándékoztam a kecskéstelepi házamat. A vejem felbízta a lányomat és lebontatták, építettek új házat, ahol én csak szívességi lakáshasználó vagyok. Teljesen megromlott a kapcsolatunk. Harminc éve meghalt a férjem, egyedül vagyok. Annyira elvesztettem az érzésem, hogy depressziós lettem, s két hete bevitték az idegklinikára. Jólesett, hogy a lányom meglátogatót, amikor a férjének Pestre kellett utazni. Szóval magányos vagyok. Jó ide eljönni a klubba. Senkivel sincs kedvem beszélgetni, de figyelem az ittenieket és hallgatom, amiket mondanak.

Miközben többen dicsérték az ünnepi vacsorát, megtudtam, hogy szponzorok adták a hurkára, kolbászra a pénzt. A kenyeret, kalácsot a Cserepes sori Pékség ingyen adta, s az alsóvárosi borászattól kapott rizlingért sem kellett fizetni az idősek klubjának.

– Mikor tartanak legközelebb ünnepséget? – kérdeztem.

– Szilveszterkor – mondta többen. – Virsli lesz, aztán koccintunk egy pohár pezsgővel. Este hat órakor asztalt bontottunk a Vám téri idősek klubjában. Jóleső érzés volt látni a mosolygós arcú embereket, akik ettől az ünnepi összegyűjtéstől felvidultak és elfelejtették egy időre bűnjüket, bánatukat.

Tarnai László

A Progressio közleménye

Értesítjük olvasóinkat és előfizetőinket, hogy az év végi ünnepek – s az ezzel járó munkarendváltozások – miatt A Szabadság idei utolsó számát tartják kezükben. Lapunk legközelebbi megjelenése pedig már az új esztendőben, január 7-én, pénteken (belső terjesztésben 6-án, csütörtökön) lesz.

Arról is tájékoztatjuk előfizetőinket és olvasóinkat, hogy – a terjesztési díjak és részben a nyomdai költségek növekedése következtében – lapáremelésre kényeszerűlünk. A példányonkénti lapár 2005-től 115 forint lesz. Ennek megfelelően változnak az előfizetési díjak is. A havi előfizetés 460 forint, a negyedéves 1380 forint, a féléves 2760 forint, az éves előfizetés díja pedig 5520 forint lesz. Kérjük megértésüket, s reméljük, hogy továbbra is A Szabadság hűséges vásárlói, támogatói és olvasói maradnak.

Kitüntetések, papír- és fémpénzek, képeslapok, porcelánok adásvétele.

VERES ÉREMBOLT,

VII. ker. Izabella utca 37.

Tel.: 322-4799

H-P: 9-17 óráig.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az

»OBSERVER« 1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu
BUDAPESTI MÉDIAFIGYELŐ KFT.

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja
Felelős szerkesztő: Szabados Judit
Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423
Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146
Terjeszti: a Budapesti és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt., valamint az alternatív lapterjesztők
Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft, negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft
Előfizethető a hírlapkiadóknál, a Hírlapelőfizetési Irodában (Helir 1900), a magyar Posta Kerületi hírlapüzletági ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Szedés, tördelés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes út 25.
Felelős vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató

A Munkáspárt internetcíme: <http://www.munkaspart.hu>

2005

A Szabadság

JANUÁR		
1	Szo	Újév, Fruzsina
2	V	Ábel
3	H	Genováva, Benjámín
4	K	Titusz, Leona
5	Sz	Simon
6	Cs	Boldizsár
7	P	Attila, Ramóna
8	Szo	Gyöngyvér
9	V	Marcell
10	H	Melánia
11	K	Ágota
12	Sz	Ernő
13	Cs	Veronika
14	P	Bódog
15	Szo	Lóránt, Loránd
16	V	Gusztáv
17	H	Antal, Antónia
18	K	Piroska
19	Sz	Sára, Mórió
20	Cs	Fábián, Sebestyén
21	P	Ágnes
22	Szo	Vince, Artúr
23	V	Zelma, Rajmund
24	H	Timót
25	K	Pál
26	Sz	Vanda, Paula
27	Cs	Angelika
28	P	Károly, Karola
29	Szo	Adél
30	V	Martina, Gerda
31	H	Marcella

FEBRUÁR		
1	K	Ignác
2	Sz	Karolina, Aida
3	Cs	Balázs
4	P	Ráhel, Csenge
5	Szo	Ágota, Ingrid
6	V	Dorottya, Dóra
7	H	Tódor, Rómeó
8	K	Aranka
9	Sz	Abigél, Alex
10	Cs	Elvira
11	P	Bertold, Marietta
12	Szo	Livia, Lídia
13	V	Ella, Linda
14	H	Bálint, Valentin
15	K	Kolos, Georgina
16	Sz	Julianna, Lilla
17	Cs	Donát
18	P	Bernadett
19	Szo	Zsuzsanna
20	V	Aladár, Álmos
21	H	Eleonóra
22	K	Gerzson
23	Sz	Alfréd
24	Cs	Szökőnap
25	P	Mátyás
26	Szo	Géza
27	V	Edina
28	H	Ákos, Bátor

A Szabadság

1082 Budapest, Baross u. 61.
e-mail: mp400@axelero.hu
Telefon: 313-5420
Fax: 313-5423

MÁRCIUS		
1	K	Albin
2	Sz	Lujza
3	Cs	Kornélia
4	P	Kázmér
5	Szo	Adorján, Adrián
6	V	Leonóra, Inez
7	H	Tamás
8	K	Zoltán
9	Sz	Franciska, Fanni
10	Cs	Ildikó
11	P	Szilárd
12	Szo	Gergely
13	V	Krisztián, Ajtony
14	H	Matild
15	K	Nemzeti ünnep
16	Sz	Henrietta
17	Cs	Gertrúd, Patrik
18	P	Sándor, Ede
19	Szo	József, Bánk
20	V	Klaudia
21	H	Tanácsköztársaság
22	K	Beáta, Izolda
23	Sz	Emőke
24	Cs	Gábor, Karina
25	P	Irén, Írisz
26	Szo	Emánuel
27	V	Húsvét, Hajnalka
28	H	Húsvét, Gedeon
29	K	Augusztina
30	Sz	Zalán
31	Cs	Árpád

ÁPRILIS		
1	P	Hugó
2	Szo	Áron
3	V	Buda, Richárd
4	H	Felszabadulás
5	K	Vince
6	Sz	Vilmos, Biborka
7	Cs	Hermann
8	P	Dénes
9	Szo	Erhard
10	V	Zsolt
11	H	Szaniszló
12	K	Gyula
13	Sz	Ida
14	Cs	Tibor
15	P	Anasztázia
16	Szo	Csongor
17	V	Rudolf
18	H	Andrea, Ilma
19	K	Emma
20	Sz	Tivadar
21	Cs	Konrád
22	P	Csilla, Noémi
23	Szo	Béla
24	V	György
25	H	Márk
26	K	Ervin
27	Sz	Zita, Mariann
28	Cs	Valéria
29	P	Péter
30	Szo	Katalin, Kitti

MÁJUS		
1	V	Munka ünnepe
2	H	Zsigmond
3	K	Tímea, Irma
4	Sz	Mónika, Flórián
5	Cs	Györgyi
6	P	Ivett, Frida
7	Szo	Gizella
8	V	Mihály
9	H	Gergely
10	K	Ármin, Pálma
11	Sz	Ferenc
12	Cs	Pongrác
13	P	Szervác, Imola
14	Szo	Bonifác
15	V	Pünkösd, Zsófia
16	H	Pünkösd, Mózes
17	K	Paszka
18	Sz	Erik, Alexandra
19	Cs	Ivó, Milán
20	P	Bernát, Felícia
21	Szo	Konstantin
22	V	Júlia, Rita
23	H	Dezső
24	K	Eszter, Elza
25	Sz	Orbán
26	Cs	Fülöp, Evelin
27	P	Hella
28	Szo	Emil, Csanád
29	V	Magdolna
30	H	Janika
31	K	Angéla

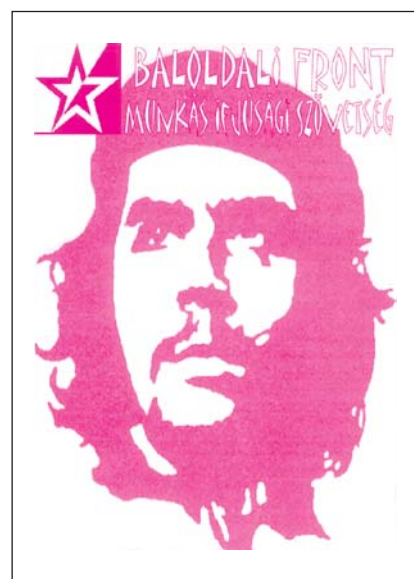
JÚNIUS		
1	Sz	Tünde
2	Cs	Kármén, Anita
3	P	Klotild
4	Szo	Bulcsú
5	V	Fatime
6	H	Norbert, Cintia
7	K	Róbert
8	Sz	Medárd
9	Cs	Félix
10	P	Margit, Gréta
11	Szo	Barnabás
12	V	Villó
13	H	Antal, Anett
14	K	Vazul
15	Sz	Jolán, Vid
16	Cs	Jusztin
17	P	Laura, Alida
18	Szo	Arnold, Levente
19	V	Gyárfás
20	H	Rafael
21	K	Alajos, Leila
22	Sz	Paulina
23	Cs	Zoltán
24	P	Iván
25	Szo	Vilmos
26	V	János, Pál
27	H	László
28	K	Levente, Irén
29	Sz	Péter, Pál
30	Cs	Pál

Hirdessen
A Szabadság
hetilapban!

Többszöri
megjelentetésnél
kedvezményt adunk.

Várjuk
megrendeléseiket!

Részletes információ:
Huszár Zsófia
Telefon: 313-5420

ezredvég
IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT

Az egyetlen
következetesen
baloldali folyóirat

OLVASSA,
TERJESSZE,
TÁMOGASSA!

A Szabadság Alapítvány
számlaszáma:
OTP 11705008-20441997

JÚLIUS		
1	P	Tihamér, Annamária
2	Szo	Ottó
3	V	Kornél, Soma
4	H	Ulrik
5	K	Emese, Sarolta
6	Sz	Csaba
7	Cs	Apollónia
8	P	Ellák
9	Szo	Lukrécia
10	V	Amália
11	H	Nóra, Lili
12	K	Izabella, Dalma
13	Sz	Jenő
14	Cs	Örs, Stella
15	P	Henrik, Roland
16	Szo	Valter
17	V	Endre, Elek
18	H	Frigyes
19	K	Emília
20	Sz	Illés
21	Cs	Dániel, Daniella
22	P	Magdolna
23	Szo	Lenke
24	V	Kinga, Kincsó
25	H	Kristóf, Jakab
26	K	Anna, Anikó
27	Sz	Liliána, Olga
28	Cs	Szabolcs
29	P	Márta, Flóra
30	Szo	Judit, Xénia
31	V	Oszkár

AUGUSZTUS		
1	H	Boglárka
2	K	Lehel
3	Sz	Hermína
4	Cs	Domonkos, Dominika
5	P	Krisztina
6	Szo	Berta, Bettina
7	V	Ibolya
8	H	László
9	K	Emőd
10	Sz	Lőrinc
11	Cs	Zsuzsanna, Tibor
12	P	Klára
13	Szo	Ipoly
14	V	Marcell
15	H	Mária
16	K	Ábrahám
17	Sz	Jácint
18	Cs	Ilona
19	P	Huba
20	Szo	Nemzeti ünnep
21	V	Sámuel, Hajna
22	H	Menyhért, Mirjam
23	K	Bence
24	Sz	Bertalan
25	Cs	Lajos, Patrícia
26	P	Izso
27	Szo	Gáspár
28	V	Ágoston
29	H	Beatrix, Erna
30	K	Rózsa
31	Sz	Erika, Bella

SZEPTEMBER		
1	Cs	Egon, Egyed
2	P	Rebeka, Dorina
3	Szo	Hilda
4	V	Rozália
5	H	Viktor, Lőrinc
6	K	Zakariás
7	Sz	Regina
8	Cs	Mária, Adrienn
9	P	Ádám
10	Szo	Nikolett, Hunor
11	V	Teodóra
12	H	Mária
13	K	Kornél
14	Sz	Szeréna, Roxána
15	Cs	Enikő, Melitta
16	P	Edit
17	Szo	Zsófia
18	V	Diána
19	H	Vilhelmina
20	K	Friderika
21	Sz	Máté, Mirella
22	Cs	Móric
23	P	Tekla
24	Szo	Gellért, Mercedesz
25	V	Kende, Eufrozina
26	H	Jusztina
27	K	Adalbert
28	Sz	Vencel
29	Cs	Mihály
30	P	Jeromos

OKTÓBER		
1	Szo	Malvin
2	V	Petra
3	H	Helga
4	K	Ferenc
5	Sz	Aurél
6	Cs	Brúnó, Renáta
7	P	Amália
8	Szo	Koppány
9	V	Dénes
10	H	Gedeon
11	K	Brigitta, Gitta
12	Sz	Miksa
13	Cs	Kálmán, Ede
14	P	Helén
15	Szo	Teréz
16	V	Gál
17	H	Hedvig
18	K	Lukács
19	Sz	Nándor
20	Cs	Vendel
21	P	Orsolya
22	Szo	Előd
23	V	Nemzeti ünnep
24	H	Salamon
25	K	Blanka, Bianka
26	Sz	Dömötör
27	Cs	Szabina
28	P	Simon, Szimonetta
29	Szo	Nárcisz
30	V	Alfonz
31	H	Farkas

NOVEMBER		
1	K	Mindenszentek
2	Sz	Achilles
3	Cs	Győző
4	P	Károly
5	Szo	Imre
6	V	Lénárd
7	H	Nagy Októberi Szoc. Forr.
8	K	Zsombor
9	Sz	Tivadar
10	Cs	Réka
11	P	Márton
12	Szo	Jónás, Renátó
13	V	Szilvia
14	H	Alíz
15	K	Albert, Lipót
16	Sz	Ödön
17	Cs	Hortenzia, Gergő
18	P	Jenő
19	Szo	Erzsébet, Zsóka
20	V	Jolán
21	H	Olivér
22	K	Cecília
23	Sz	Kelemen, Klementina
24	Cs	Emma
25	P	Katalin, Katinka
26	Szo	Virág
27	V	Virgil
28	H	Stefánia
29	K	Taksony
30	Sz	András, Andor

DECEMBER		
1	Cs	Elza
2	P	Melinda, Vivien
3	Szo	Ferenc, Olívia
4	V	Borbála, Barbara
5	H	Vilma
6	K	Miklós
7	Sz	Ambrus
8	Cs	Mária
9	P	Natália
10	Szo	Judit
11	V	Árpád
12	H	Gabriella
13	K	Luca, Otília
14	Sz	Szilárda
15	Cs	Valér
16	P	Etelka, Aletta
17	Szo	A Munkáspárt ünnepe
18	V	Augusztina
19	H	Viola
20	K	Teofil
21	Sz	Tamás
22	Cs	Zénó
23	P	Viktória
24	Szo	Ádám, Éva
25	V	Karácsony
26	H	Karácsony
27	K	János
28	Sz	Kamilla
29	Cs	Tamás, Tamara
30	P	Dávid
31	Szo	Szilveszter